

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Қуролли Кучларининг 17 йиллик байрамига бағишлиланган мурожаати

(Боши 1-бетда)

Ҳарбий курилиш соҳасида жаҳондаги энг замонавий тажрибаларни ўзида муҳассам этган ва айни вақтда миллий аънаналарни кўз қорачигидек асрар-авайлаб келаётган армиямиздан она Ватан хавфсизлиги, ҳалқимизнинг тинч меҳнати ва осоишта ҳәтини, мамлакатимизнинг демократик ҳуқуқий давлат, фуқаролик жамияти барроғ этиш йўлидан изчил тараққий этишини таъминлашнинг ишончи кафолатига айланди.

Азиз юртдошларим!

Марказий Осиё минтақасидаги ҳарбий-сиёсий вазият Афғонистонда 30 йилдан бўён давом этиб келаётган уруш, террорчилик ва экстремистик ҳаракатларнинг сўнгги пайтда фаоллашгани, наркоагресиянинг кўлами тобора кенгайб бораётгани сабабли ҳамон кескинлигича қолаётгани, ўйлайманки, ҳеч кимга сир эмас.

Дунёнинг турли минтақаларида давом этा�ётган маҳаллий урушлар, ҳарбий қарма-қаршилик ва можаролар, террорчилик хуружлари халқаро хавфсизликка таҳдид солмоқда.

Буларнинг барчаси ва биринчи навбатда мамлакатни модернизация қилиш, демократик янгилаш бўйича биз танлаган стратегия армиямизни ислоҳ қилишни изчил давом эттириш, уни замонавий қурол-яроғ ва техника билан таъминлаш, қўшинларнинг жанговар ва сиёсий тайёргарлиги самародорлигини ошириш, бир сўз билан айтганда, Қуролли Кучларининг салоҳияти ва куч-кудратини юқсалтиришга эътиборни янада кучайтиришни тақозо этади.

Шу борада қўйидаги вазифаларни амалга ошириш энг муҳим аҳамият касб этади:

Биринчидан. Мамлакатимиз хавфсизлигига қарши қаратилган реал таҳдидлар, юзага келиш эҳтимоли бўлган ҳарбий ҳаракатлар майдонининг ўзига хос хусусиятларини чукур баҳолаш, шунингдек, хорижий мамлакатларнинг ҳарбий курилиш борасидаги тажрибасини ўрганиш асосида армиямизнинг курилиши ва жанговар таркибини, қўшинларнинг бошқарув тизимини янада тақомиллаштиришни таъминлаш зарур.

Хозирги пайтдаги урушлар ва ҳарбий можаролар таҳлили шуни кўрсатмоқда-ки, бугунги кунда Қуролли Кучлар аввали тез ва шиддатли тарзда кечадиган маҳаллий жанговар операцияларни амалга оширишга қодир бўлиши, мамлакат иқтисодиётiga, муҳим ҳаётий таъминот объектлари ва коммуникацияларга, бегуноҳ одамларнинг ҳаётни ва саломатлигига жиддий зарар етказишга қаратилган қуролли ҳаракатларни содир этишда ҳар қандай бешафқат усул ва шаклларни ишга солишидан қайтмайдиган, яхши қуролланган ноконуний жангари тўдалар ва қўпорувчи-террорчи гурухларга қарши самарали курашибга тайёр туриши даркор.

Шу муносабат билан Бирлашган штаб, ҳарбий округлар кўмандонлигининг энг муҳим вазифаси жанговар бўлинмаларнинг сафарбарлик ва ҳаракатчанлик, ўзини ўзи бошқариш даражасини ошириш, уларнинг мамлакатимиз хавфсизлигига қарши қаратилган ҳар қандай таҳдид ва хатарларга қарши тезкор ҳамда самарали жавоб бериш қобилиятини янада кучайтиришдан иборат бўлмоғи лозим. Армиямизда маҳсус ташкил этилган янги турдаги ҳаракатчанликни бирлашма ва қисмлар – Махсус операцияларни амалга оширадиган қучлар, Террорчиликка қарши курашиб корпуси, разведка-қидирив взводлари, шунингдек, принципиал жиҳатдан мутлақо янги бўлинмалар – вертолёт-хужум взводларининг тезкорлик ва жанговар имкониятларини кенгайтириш ва кучайтириш, уларнинг юкори даражадаги тайёргарлигини таъминлаш, энг замонавий қурол-яроғ ва маҳсус воситаларга эга бўлишига эришиш ўта муҳим аҳамият касб этади.

Қуролли Кучлар ва қўшин турлари

штаблари ўз саъ-ҳаракатларини турли бузгунчи кучлар, қўпорувчи-террорчи гурухлар жиноий ҳаракатларни содир этишда фойдаланиши мумкин бўлган мамлакат мудофааси, давлат чегаралари-ни муҳофаза қилиш тизимидағи заиф бўйинларни ўз вақтида аниқлаш ҳамда зарур чораларни кўриш бўйича яқин ҳамкорликни таъминлашга қаратиши даркор.

Иккинчидан. Бирлашма ва қисмларнинг ташкилий-штат тузилмасини янада тақомиллаштириш, фронт орти ва техник таъминот бўлинмаларида бир-бирини тақорлайдиган, самара-сиз тузилма ҳамда офицерлик лавозимларини қисқартириш ва ихчамлаштириш, бирлашма ва қисмлардаги гурух командирлари лавозимларини сержантлар таркиби ҳисобидан тўлдириш борасидаги ишларга ҳам алоҳида эътибор қаратиши лозим.

Буларнинг барчаси, биринчи навбатда армиямизнинг бошлангич бўйинида ташкилий тузилмани тубдан яхшилаш, шахсий таркиб жанговар тайёргарлигининг сифат даражасини ошириш, бўлинмаларнинг кундакли фаолиятини ташкил этишда сержантларнинг ролини кучайтириш, шунингдек, кичик офицерлар таркибининг хизмат фаолиятини, бирлашма ва қисмларни бошқариш тизими самародорлигини юксалтиришга ёрдам берисиши керак.

Учинчидан. Армиямизни замонавий турдаги қурол-яроғ ва ҳарбий техника билан қуроллантириш ўта муҳим вазифа бўлиб, айнан шунинг хисобидан армиямизнинг тезкорлиги ва ҳаракатчанлиги, зарур жанговар қудратини таъминлаш мумкин.

Аввало, армиямизни замонавий жанговар ҳарбий техникалар, разведка ва кузатувнинг электрон тизимлари, нишонни юксак даражада аник урадиган тезкор қуроллар, самарали алоқа воситалари, шунингдек, якка тартибда ва гурухларда кўлланадиган ишончли ҳимоя воситалари билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратиши зарур.

Тўртинчидан. Олий ҳарбий таълим миассасаларининг интеллектуал савиаси юксак, дунёкараши кенг, узоқни кўра оладиган офицер кадрларни тайёрлаш борасидаги фаолиятини тубдан қайта қўриб чиқиш талаб этилади.

Ҳарбий билим юртлари қурол-яроғ ва техниканинг замонавий тизимлари ҳамда қўшинларни бошқариш ва жанговар операциялар олиб боришнинг самарали усувларини ўзлаштириш ва синовдан ўтказиш бўйича амалда Қуролли Кучларнинг етакчи ҳарбий-илмий марказлаштириш айланishi даркор. Бунинг учун улар жанговар шароитларга имкон қадар тўла яқинлаштирилган вазиятни моделлаштиришга қодир бўлган энг замонавий тренажёрлар билан жиҳозланиши, ўкув жараёнида моделлаштириш ва симуляция усувларидан кенг фойдаланиши даркор. Шу муносабат билан Тошкент олий умумкўшин кўмандонлик билим юрти, Чирчик олий танк кўмандонлик билим юртида қисқа вақт ичida Қуролли Кучларнинг Махсус моделлаштириш ва симуляция маркази ўкув бўлинмаларини ташкил этиш лозим. Уларнинг зиммасига марказий бўлинмаларнинг моделлаштириш ва симуляция усувларини, шунингдек, армиямизнинг офицер кадрлари ҳамда сержантлари таркибини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш жараёни учун ахборот-коммуникация технологияларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш вазифаларни юклаш зарур.

Бешинчидан. Муддатли ҳарбий хизматга бир йилда бир марта чақириш тизимида ўтиш, ёшларнинг ҳарбий чақиридан олдинги тайёргарлик даражасига талабларнинг ортиши, шу билан бирга, армиямизда асосида хизмат қилишнинг кенгайши мудофаа ишлари бўйича бўлинмалар ва бошқармалар фаолиятини тубдан қайта қўриб чиқишни талаб этади. Қуролли Кучларнинг кадрлар таркиби ва сафарбарликка тайёргарлик да-

ражасини яхшилаш борасидаги барча ишларимизнинг самара-сизини кўп жиҳатдан белгилаб берадиган ушбу бўлинмаларда ҳарбий хизмат соҳасида катта тажрибага эга, армия билан яқин алоқада бўлган, унинг муаммоларини, бу соҳада амалга оширилаётган ислоҳотларнинг моҳияти ва мақсадларини яхши биладиган офицерлар ишлами даркор.

Олтинчидан. Ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оиласаларини ижтимоий ҳимоя қилиш самара-сизорлигини ошириш, армияда моддий рағбатлантириш тизими-ни янада тақомиллаштириш бўйича белгиланган кенг кўламли чора-тадбирларнинг тўлиқ амалга оширилишини таъминлаш мухим аҳамиятга эга.

Яқин йиллар ичida ўнлаб замонавий ҳарбий шаҳарчаларни барроғ этиш ва реконструкция қилиш, бу объектларда энг юксак талабларга ҳамда ҳарбий хизматчилар ва уларни оиласаларининг эҳтиёжларига жавоб берадиган кулий ижтимоий-маший шароит ва инфратузилмаларни яратиб беришимиз керак. Ҳарбий хизматчиларни ўй-жой билан таъминлаш бўйича тасдиқланган, 2015 йилгача мўлжалланган давлат дастурининг сўзсиз бажарилишига эришиш, ҳарбийларимизга тиббий, курорт-санатория хизмати кўрсатишни яхшилаш чораларини амалга ошириш лозим.

Еттингчидан. Ҳарбий хизматчиларнинг маънавий-руҳий, сиёсий тайёргарлигини янада тақомиллаштириш даркор. Барча бўйиндаги командирларнинг фаолияти офицерлар, сержантлар ва аскарларда юксак маънавий ва алоқий фазилатларни тарбиялаш, фаол ҳаётий позиция ҳамда ватанпарварлик, мамлакат тақдири учун масъулият ҳисси билан яшаш, юртимиз мустақиллиги ва хавфсизлигини мустажкамлаш тўйғусини янада кучайтиришга қаратилиши лозим. Армия амалда ёшларни маънавий, жисмоний жиҳатдан баркамол инсон ва етук граждан сифатида вояга етказадиган ҳаёт мактабига айланиши шарт.

Қуролли Кучларимизнинг жанговар қобилияти, мамлакатимиз хавфсизлиги ва жамиятимиздаги маънавий-алоқий муҳит бевосита ушбу вазифаларнинг нечоғлиқ мувafferакияти ҳал этилишига боғлиқ эканини ҳеч қачон унутмаслигимиз керак.

Хурматли ватандошлар!

Армиямизнинг қудрати – аввало, унинг ҳалқимиз ҳаётни билан чамбарчас боғланган мустаҳкам ришталарида, узвий алоқасида намоён бўлади.

Бугунги кунда Қуролли Кучларимиз сафида Ватан манбаатларига чин дилдан садоқатли, муқаддас заминимиздаги тинч ва осуда ҳаётни кўз қорачигидек асрар келаётган энг муносаби йигит-қизларимиз хизмат қилмоқда. Уларнинг фаолияти, жанговар азму шиҷоати ҳар қачонгидан ҳам юқори баҳоланиб, ҳалқимизнинг юксак хурматига сазовор бўлмоқда, ҳарбий хизматчиларнинг ўзи эса давлатимиз ва жамиятимиз фамхўрлигини амалда ҳар тоғонлама чуқур ҳис этмоқда.

Мана шу кутуфт байрам кунидан мен Қуролли Кучларимиз сафида Ватанни ҳимоя қилишдек мураккаб, айни пайтда дунёдаги энг олижаноб ва масъулиятли бурчни шараф билан адо этаётган мард ва жасур инсонларнинг ота-оналарига ўзиминг самимий миннатдорлигимни изҳор этаман.

Сиз, азизларни, сизларнинг оила аъзоларингиз ва ўқинларингизни Ватан ҳимоячилари куни ва Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ташкил этилганинг 17 йиллиги билан яна бир бор табриклиман. Барчангизга мустаҳкам соғлиқ, она Ватанимиз равнақи йўлдаги хизмат

фаолиятингизда янги мувafferакиятлар, файрат-шилоат, баҳт ва омад тилайман.

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти,
Қуролли Кучлар Олий Бош
қўмандони

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ
ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ КУНИ МУНОСАБАТИ
БИЛАН ҲУҶУҚУННИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ОРГАНЛАРИ, МУҲОФАА ВА
ФАВҚУЛОДДА ВАЗИЯТЛАР ВАЗИРЛИКЛАРИ
ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУҲИННИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-бетда)
Фаниев Шуҳрат Абдулхаевич —

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ва зирлиги ҳарбий қисменинг командири

Куватов Зафар Ўроқович — Қарши шаҳар ичкӣ ишлар бўлумининг катта ёнгин ўчирувчиси

Набиев Суҳбат Абдусаломович —

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазири

Турсунов Пахлавон Ёрқинович —

Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати Чегара кўшинларининг взвод командири

Файзиев Бахтиёр Алимович —

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирилиги Қоровул кўшинлари бош бошқармаси

Юсупов Равшан Собирович —

Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

«Дўстлик» ордени билан

Абдинабиев Шавкат Озодбекови

— Ўзбекистон Республикаси Ҳаво хужумидан мудофаа қўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари бригадасининг авиация эскадрильяси командири

Айнакулов Иброҳим Тожибоевич —

— Тошкент олий умумкўшин кўмандонлик билим юрти кафедрасининг катта ўқитувчиси

Джакаров Қодиржон Аминжонович —

— Фарона вилояти Фавқулодда вазиатлар бошқармаси бошлиғи

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ҲУҚУҚНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ОРГАНЛАРИ, МУДОФАА ВА ФАВҚУЛОДДА ВАЗИЯТЛАР ВАЗИРЛИКЛАРИ ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-2-бетларда)

Аҳмедов Умиджон Турсунович — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Бозоров Маҳмуд Ражабовиҷ — Бухоро шаҳар ички ишлар бўлиминг катта ёнгин ўчирувчisi

Дивонов Озодбек Улуғбековиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисмининг командири

Камолов Амиршод Облоевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари гуруҳининг мутахассиси

Кодиров Асроржон Солижоновиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг взвод командири

Матсалоев Улуғбек Бекпўлатовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари гуруҳининг мутахассиси

Мирзаев Бобиржон Тоҳиржоновиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Небиев Дилявер Решатовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Пардабоев Муродулла Норбековиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги гуруҳининг мутахассиси

Раҳмонов Кутлугжон Абдуманоновиҷ (мархум) — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари гуруҳининг мутахассиси

Раҳмонов Муроджон Юлдашевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий округининг хизмат ошилиғи

Раҳматов Рустамжон Норкуловиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Раҳматуллаев Улуғбек Азратқуловиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг бўлим бошлиғи

Раҳмонов Илҳом Эргашевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги гуруҳининг мутахассиси

Раҳмонов Самариддин Суюновиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари гуруҳининг мутахассиси

Сайитов Мизроб Чориевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги гуруҳининг мутахассиси

Тожибоев Тоҳиржон Пўлатовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Тоҳтимаметов Фарруҳ Маҳмудовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Тошпўлатов Баҳром Муҳторовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Коровул қўшинлари бўш бошқармаси ҳарбий қисмининг қоровул бошлиғи

Тўраев Садулла Бобоҷоновиҷ — Шимоли-ғарбий ҳарбий округ ҳарбий прокурорининг ёрдамчиси

Турдиев Валижон Сайдовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари гуруҳининг командири

Турбов Завқиддинжон Эргашовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари вазирлигининг командири

Турсунов Рўзимурод Бекмуродовиҷ — Қашқадарё вилояти Фавқулодда вазиятлар бошқармаси авария-күтқарув гуруҳининг күтқарувчisi

Тўхтамишев Абдураҳим Амиркуловиҷ — Самарқанд шаҳар ички ишлар бўлимининг катта ёнгин ўчирувчisi

Үролов Суннатилло Ражабалиевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Ҳамроев Ўқтам Мамаюсуповиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Ҳожиев Тўлқин Туйғунович — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Шамсұтдинов Шуҳрат Мэлсович — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Коровул қўшинлари бўш бошқармаси ҳарбий қисмининг батальон командири

Шерназаров Жўракул Равшанович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм командирининг ўринбосари

Эгамов Мадат Озодовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг гуруҳ командири

Юлдашев Сухроб Рашидовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг дивизион командири

«Содик хизматлари учун медиали билан»

Арамов Шарофиддин Хошимовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисмининг командири

Атабаев Маъмур Муртазоевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги взводининг мутахассиси

Ахмедов Шариф Жамолиддиновиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг марказ бошлиғи

Бобоҷонов Саъдулла Эргашевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Бобомуродов Элмурод Ҳамидович — Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона кўмитаси Сирдарё вилояти божхона бошқармаси катта инспектори

Байбеков Равиль Абубакировиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бригадасининг хизмат бошлиғи

Ботиров Қаҳрамон Жўраевиҷ — Шарқий ҳарбий округ ҳарбий судининг судьяси

Баҳронов Шарофитдин Шарифовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бригадасининг командири

Гоипов Акбар Жўраевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Дадаҳонов Шуҳрат Алижоновиҷ — Бухоро вилояти Фавқулодда вазиятлар бошқармаси бошлиғи

Ибрагимов Мардонбек Иргашевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона кўмитаси «Тошкент-Аэро» ихтиносослаштирилган божхона комплекси катта инспектори

Иброҳимов Зафар Каримовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Исмоилов Тимур Уразбоевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Кўчкоров Маҳамаджон Мамадалиевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Коровул қўшинлари бўш бошқармаси ҳарбий қисмининг қоровул бошлиғи

Мататов Ҳусниддин Муфатхоновиҷ — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Тошкент олий ҳарбий техника билим юрти бошлиғининг ўринбосари

Мирзакулов Дилшод Раҳимжоновиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги взводининг катта техники

Нажимов Тоҳритдин Зуҳриддиновиҷ — Тошкент вилояти Ички ишлар бошқармаси ёнгин хавфсизлиги бошқармасининг бошлиғи

Норқўзиев Шуҳрат Номазовиҷ —

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бригадаси командирининг ўринбосари

Нормуротов Фахрятдин Юсуфович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги взводининг командири

Обидов Отабек Фаниевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги гуруҳи командирининг ўринбосари

Пак Дмитрий Викентьевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий округи бўлим бошлиғининг ўринбосари

Пармонов Низом Сарибаевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бригада командирининг ўринбосари

Раупов Мехрөз Болтаевич — Ўзбекистон Республикаси ҳарбий прокуратрасининг бўлим бошлиғи

Рўзиев Шерали Рамазонович — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Рўзметов Рустам Абдулаевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм командири

Саджид Юрий Гульмуҳаммединовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари Бирлашган штабининг бўлим бошлиғи

Токпулатов Сакберген Каипбергеновиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги гуруҳининг секция командири

Турғунов Тўйчи Умаровиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Умирзоқов Муроджон Ҳўжамуротович — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Ҳайдаров Алиёр Каримовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Коровул қўшинлари бўш бошқармаси бўлимининг бошлиғи

Худоёров Олимжон Дониёрович — Жиззах олий ҳарбий авиация билим юрти кафедрасининг катта ўқитувчisi

Худойқулов Нормўмин Янгибоевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги гуруҳининг ҳайдовчи-механиги

Шарипходжаев Сайдолим Сайдазимовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Шерматов Тоҳир Фаридовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисмийи командири

Эшматов Абдурауф Ҳасановиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Юлдашев Ироил Исломовиҷ — Андижон вилояти Ички ишлар бошқармаси ёнгин хавфсизлиги бошқармасининг бошлиғи

Яллақаев Зокир Юсуповиҷ — Тошкент олий умумқўшин қўмандонлик билим юрти кафедрасининг мутахассиси

«Шуҳрат» медали билан

Абдуллаев Отабек Комиловиҷ — Тошкент олий умумқўшин қўмандонлик билим юртининг курсанти

Ақбарова Гулнораҳон Аъзамовна — Ҳарбий-телеқоммуникация йўналишидаги Тошкент академик лицейининг кафедра мудири

Алибеков Тиркаш Эргашевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг гуруҳ мутахассиси

Баратов Музаффар Эшқабиловиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги взводининг ўрнини ёрдамчиси

Жуманиёзова Тўтижон Мадаминовна — Ҳарбий-юридик йўналишидаги

гиг Урганч академик лицейининг кафедра мудири

Искандаров Ўқтам Ҳатамовиҷ — Ўзбекистон Мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг автомобил мактаби ўқитувчisi

Исроилов Носир Муродовиҷ — Тошкент вилояти Ички ишлар бошқармаси ёнгин хавфсизлиги бошқармаси бўлимининг бошлиғи

Козоқов Илҳомбек Бозорбоевиҷ — Давлат божхона кўмитаси Коқаён пойистон Республикаси Мудофаа вазирлигини ўрнини бўлинига бошили

Мадалиев Санжарбек Олимовиҷ — Тошкент ахборот технологиялари университети Maxsus факултетининг курсанти

Маҳмудов Бовмат — Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий судининг судьяси

Маҳмудов Сарваржон Оқ

«...Учиш ҳаммага ҳам насиб этавермайди», — деган эди бир сұхбатимизда Жиззах олий ҳарбий авиация билим юрти бошлиғи, полковник Олимжон Эрматов. Аслида ҳам шундай. Лекин болаликнинг ширин орзуладидан бири — шунқор бўлиб фазога парвоз этишдек тотли хаёлдан лаззатланиш туйгусини ҳеч ким мурғак қалдан мосуво этолмайди. Ахир болалик — беғуборлик-да!

ТИНЧЛИККА ЙЎГРИЛГАН ПАРВОЗ

...Жамол Хайдаров, Илгиз Тухватуллинлар ҳам болаликдан учишини орзу қилган бўлсалар не ажаб. Улар бугунги кунда Марказий Осиёда ягона ҳарбий ҳаво кучлари га учувчи ва мутахассислар етказиб берадиган Жиззах олий ҳарбий авиация билим юртининг илгор курсантлари. Билим юрти 1994 йилда истиқлолимизни ҳимоя қилишдек ўта мухим вазифани бажариши мақсадида ташкил топди.

Замонавий техникарни аъло даражада бошқарадиган ва уларга сифатли хизмат кўрсатадиган юқори малакали мутахассислар тайёрлаб келмоқда. Вертолёт учувчилари, учиш аппарати ва двигателлари муҳандиси, авиация жиҳозлари муҳандиси, авиация куроллари муҳандиси, авиация радиоэлектрон жиҳозлари муҳандиси кабилар шулар жумласидандир.

Ҳарбий ҳаво кучларига офицер кадрларни етиширишда замонавий техник воситалардан кенг фойдаланимла. Ўкув бўлимида 12 та кафедра бўлиб, уларда маъруза синфлари, замонавий ўқитиши воситалари билан жиҳозланган амалий машғулот хоналари, компьютер синфлари мавжуд.

Курсантларнинг жисмонан чинчилини учун гимнастика, енгил ва оғир атлетика заллари, замонавий спорт мажмуалари тренажёrlар билан жиҳозланган.

Билим юртини тугаллаган минглаб мутахассислар бугунги кунда мамлакатимиз мудофаа тизимида турли лавозимларда хизмат қилиб келишяпти.

Бор билим ва тажрибасини ёшларга ўргатаётган тарбиячилар подполковник А.Шарипов, майор О.Кулматов, подполковник Х.Мингбоевлар жамоа фаҳрига айланган. Ватанимиз сарҳадларини ҳимоя қилишда катта лейтенант, мархум Шермуҳаммад Ашировнинг 1999 йили Сариосиё туманида кўрсатган қаҳрамонлиги курсант учун алоҳида намунаидир.

— Бугунги ёш мутахассис-

га фақат ўз соҳасининг билимдени бўлиш камлик қиласди, — дейди илмий-услубий бўлишни, майор И.Бойбўтаев. — У маънан баркамол, интизомли, жанговар бўлиши, билимларини муттасил ошириб бориши зарур.

Билим юрти курсант ва аскарлари мудофаа вазирлиги томонидан ҳар йили ўтказиладиган «Аскар қўшиғи», «Қувноқлар ва зукколар», «Шижкат майдони» танловларида фаол катнашагайти.

«Энг ибратли ҳарбий оила» танловининг республика босқичида майор Олим Култоев оиласи фаҳрли учинчи ўринни кўлга киритди.

— Ватан ҳимоячилари кунига бағишиб анъанавий оиласий спартакиада ўтказаяпмиз, — дейди тарбиявий ишлар бўйича ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари билан ишлаш бўлинмаси бошлиғи Д.Каримова. — Жамоада 150 дан зиёд оила бор. Болалар учун тикувчилик, рассомлик тўгараклари ишлаб туриди. Вилоят хотин-қизлар қўмитаси, «Маҳалла», «Соғлом авлод учун» жамғармалари, «Камолот» ЁИХнинг вилоят кенгашлари билан ҳамкорлик қиласди.

Ўкув-тарбия ишларининг такомилаштирилган курсантларнинг юксак интеллектуал салоҳияти эга етук мутахассис бўлишини таъминлаши, шубҳасиз.

**Абдуманнуп АЗИМОВ,
«Ishonch» мухбири**

Марғилондаги «Надирмат» маҳалла фуқаролар йигинида истиқомат қилувчи Тошкент аҳборот технологиялари университети Фарғона филиали ўқитувчиси

Солиҳон Раҳмонов хонадонига Ўзбекистон Мудофаа вазири Р.Мирзаев имзоси билан ташаккурнома келди. Унда ушбу оила фарзанди Дурбекнинг ҳарбий хизматни садоқат билан ўтаб, қуролдошларига ибрат бўлаётгани таъкидланиб, ана шундай ўғлонни вояга етказгани учун миннатдорчилик изҳор этилганди.

Бу хушҳабар бутун маҳаллага тарқалди. Оиланинг хурсандчилигига қўни-қўшни, қариндош-уруг, маҳалла фаоллари шерик бўлиши. Шаҳар мудофаа ишлари бўлими, «Камолот»

ЁИХнинг шаҳар кенгаши аъзолари табриклагани келишиди.

— Ватанга хизмат муқаддас бурчидир, — дейди шаҳар мудофаа ишлари бўлими бошлигининг ўринбосари О.Шаҳоббоев. — Дурбек каби йигитларимиз билан ҳар қанча фаҳрлансак арзиди.

Муҳаммаджон МАҲМУДОВ

Ватан таркини бир нафас айлама, Яна ранжу фурбат ҳавас айлама.
Алишер НАВОЙИ

Камолиддин ТЎРАЕВ олган суратлар

Садоқат туйғусин кўнгилда сақланг!

ЎҒИЛНИНГ бўйлари чўзилса отанинг боши осмонга етади. Кўзимга нур, белимга қувват бўлади, дейди. Онанинг ҳам кўнглига бир олам кувонч киради.

Маҳалла-ю қишлоқ кўчаларидан гурс-гурс одимлаб бораётган ўғлонларга қараб эл-юрт ҳам севинади. Кексалар дарров кўлларини дуога очадилар: «Ўғлонларимиз соғ-омон улгайсин, қайда бўлса ҳам омон бўлсин!».

Бир пайтлар катта укам ҳарбий хизматга жўнаётib биз билан хайрлашаркан, товуши титраб-титраб кетди. Сочлари олиниб, янайм кичрайиб қолган, бунинг устига ҳаммага

жовдираб турган укам кўзимга ношуд ва ожиз бўлиб кўринганди ўшанда. Аммо хизматни ўтаб қайтанидан сўнг базур танидик. Алп қоматли ўктам ўғлонга айланганди у. Билакларидан куч-қувват, нигоҳларидан шиҳоат ёғилиб турарди. Армия уни ҳақиқий эр йигит қилиб тарбиялаганди!

Чиндан ҳам ҳар бир ўғлон йигитлик бурчини ўтаси давомида матонат ва ирова синовларидан ўтади, кучига куч, ақлига ақл қўшилади. Бундай йигит эса нафакат ота-онаси ва маҳалла-кўй, балки Ватан учун ҳам курдатли қалқон бўлишига қодирдир. Аслида, Ватан нима? У қанчадан-қанча ботирлар хоки ётган, қони тўқилган муқаддас тупрок. Истиқлоли орзулади ўтаган не-не мард инсонларни бағрига жо этган муқаддас маскан. Кўзи-

мизнинг қорачиги, юрагимизнинг ҳароратидир Ватан!

Кули миллатни камолга етказаётган она Ватан бизнинг улкан бойлигимиз саналади. «Миллат инсониятнинг бойлигидир», деган эдилар Президентимиз. Ана шу бойликни асрлаб авайлаш эса айни вақтда юртимизнинг турли жойларида зобитлик бурчини ўтаетган ва уларнинг изидан келаётган ўзлаб-минглаб ўғлонларимиз зими масидадир!

Яқинда олис қишлоқдаги мактабда учрашув ўтказдик. Даврадаги ўкувчилардан бири ўзи ўзган шеърини ўқиб берди. Унда шундай сатрлар бор эди:

Бизницидир фақат шу юрт, шу чаман, Келажак бизники — ёруғ ва порлок. Садоқат туйғусин кўнгилда сақланг, Йигитлар, сиз доим бўлингиз ўйғок!

Замонлар ўзгарар, ўзгарар дунё, Омад, бахт, галаба — мангулик эмас. Билингки, ҳар неки исёнлар ичра, Биз фақат Ватанини асрлаб қолсан бас!

Йигин аҳли бу шеърдан таъсирланиб ҳаяжонга тушди, ўкувчини олқишилаб ҳамма чапак чалди. Шунда аён бўлдики, каттаю кичикнинг юрагида ўғлонларимизга бўлган ишонч ва умид туйғулари барқ уриб турибди. Қай кун келиб шу мактабдаги ўғлонлар ҳам оиласи ва маҳалласига ибрат, миллатга таянч, она юртга қанот бўладилар!

Йигит улгайса Ватан ҳам улгаяди, деганлари бежизга эмас. Мард ва ўқтам йигитларимиз ҳамиша омон бўлсин, дейман.

Гулчехра ЖАМИЛОВА

Ватанпарвар севмок кимчондандор

Ватанпарвар!..

Бу сўзни эшитиб сизнинг ҳам мийигигин-
гизга кулгу илашди-я: нега шундай? Нима учун
Таъмасиз Ватанпарвар борлигига ишономай-
миз? Бу учун ким (ним) айбор? Бизми ё ўша
тушунчалар? Ватан деганлари нима ўзи?
Мана шу чордеворми? Ё сарҳад? У остононадан
бошланадими? Ватанини севишни қандай
килиб исботлаш мумкин? Бунинг учун, албат-
та, уруш бўлиши шартми? Умуман, ватанпар-
вар қандай одам?!.

Саволлар карвонининг поёни кўринмай-
ди...

Мактаб пайтлари шу мавзуда иншо ёзди-
риша, ҳамма бир кўни хиргой қиласди:
«Булбулнинг ҳам ини бўлгани сингари ҳар
бир одамнинг ҳам ватани бўлади. У киндиқ
қонимиз тўкилган жой...».

Ва ҳоказо... Ва ҳоказо...

Ўша пайтлар бу жумлалар кулгумни қистат-
мас, умуман, шу гапларга ишонардим. Бироқ
йиллар ўтиб тасавуримдаги ВАТАН жуда-жуда
кенгайиб кетди. Энди қишлоғимизни яхши
қўрганимиз учун бошқа қишлоқликлар билан
штлашишлар... қадриятларимиз ҳимояси
деб ўзгларникига белисанд қарашлар... она
тилимизга хиёнат бўлади деб чет тилини
ўрганишдан бош тортишлар... барча-барчаси,
жуда жўн ва қайсар меҳрнинг бир бўлғиги (кир-
раси) эканлигини, алхол, ватанпарварлик бу
худудпарварлик эмаслигини тушунгандай
бўлдим.

Ватанини ҳамма ўзича севади. Уни ўргатиб
бўлмайди. Аммо севгида таъма бўлмагани син-
гари, кап-катта опахон телевизорга чикволиб
«ватандан ўзгасига мен муҳаббатимни бермас-

**Одатда, одам ўзи ишонмайдиган нарсалар
ҳақида кўп гапиради. Ахир бани башар ёзуги-
га Сўздан-да асрар-авайланадиган тушунча-
лар) битилмаган дейсизми?.. Табу хижоби-
чи?.. Бироқ одам... ха-ха, ўша малаклик ва
хайонлик аросатида саргардон одам таъма
зарбасига қаршилик қила олмай жуда кўп
улуғ тушунчаларнинг елкасига оёқ кўйди: у
баландламоқчи эди, лекин... телба-тескари
дунё экан: тубанлаши.**

Киёфа. Исл. Асос.

ман» дея эҳтирос билан шигир ўқиса... энса
қотиши тайнин.

Одамнинг фитрати ва тийнатига хос бир
ҳолат бор: агар у нимагадир ишонса, ўша учун
ҳамма нарсага тайёр бўлади.

Тасавуримда яшаётган ВАТАНни эса на за-
мон ва на макон билан ўлчаш мумкин: у —
Ўзим: барчаси!..

Мен унга хиёнат қилишни хаёлимга ҳам
келтирмасам... шундан ҳаловат топсан... ҳами-
ша у билан бирга бўлсан... исмини хижобда
сақласам... — буни кимдир билиши шарт
эмас. Умуман, менинг ватанпарварлигим хеч
кимга халал бермаслиги керак.

Ойнаи жаҳонда, матбуотуда, анжуманлар-
да... ўзини ватанпарвар санабон оғиздан ту-
пук саҷратиб, кўксағи-ю минбарга мушт тушу-
радиган нұсхаларни кўрганимда эса. Нозим
Ҳикматнинг бир гапи эсимга тушади: «Агар
мана шу абллаҳлар ватанпарвар бўлса, мен ва-
тан хоиниман...».

Бироқ... истайсизми-истамайсизми... доира
чалинса доирага, дўмбира чеरтилса дўмбира-
га хиргой қилиб ўйин тушадиганлар ҳамма
замон ва маконда кўп бўлган: қиёфасизлик
қиёфа йўқ ёки қиёфа истамаслики эмас,
балки қиёфа топилмаганлигини англатади...

ВАТАН — бу Киёфа, Исл, Асос...

Уни на алмаштириб ва на ундан воз кечиб
бўлади. Ватанини таниш — Ўзни танишдир.
Ўзни таниш — таъмани ёнгиси демак. Таъма
енгилган жойдан эса... Инсонлик бошланади.
Аслида ҳам бору йўғимиз шу... Шундай экан,
ВАТАН(имиз)га эврилишни ўрганайлик.

Яна ким билсин...

Умид ЯҶУБОВ

ФАХРИЁР

Ватанпарвар

У «Ватан!» деб бақирмайди хеч,
Кўчаларга чикмас хайқириб.
Тилига ҳам олмас эрта-кеч,
Мактамайди кенглик, айгирин...
Қўзларига ёш ҳам олмайди
Ватан учун ҳамоат жойда.
Ўзи билганидан колмайди,
У Ватандан кўзламас фойда.
Бирор кимга ўқтиримайди у
Ватанини сийшини қандай.
Минбарлардан сочмайди туйғу,
У жимгина яшар... Ватандай.
Бир аёлни сўйгандай суръ
У Ватанин жимгина ва хос.
Елкасига қўзларин кўяр
Ва ардоқлар бағрига босиб.
Керак бўлса, жонини берад,
Лекин уни хеч кимга бермас.
Ҳар битта тош, ҳар битта терак
Унга азиз, бегона эрмас.
Узун тогларнинг тошини
Юрак тафтин берид илтар.
Юртга мұхаббатин шошилмай
Тўқаётган қон билан битар.
У кўркмайди, зорланимайди ҳам,
Қонлар учун марҳамат кутмас.
Жон берадга орланмайди ҳам,
Билар, уни Ватан унутмас.
Она бўлиб унутмас Ватан,
Бир ёр бўлиб саклайди ёдда.
Хоҳланг, уни қархонам атган,
Хоҳланг, ватанпарвар — бир oddий.
Унинг учун бунинг фарқи йўк,
Мақтос тинглашга жон кўйдирмас.
Ватанидан унинг кўнгли тўк,
Қолган гаплар бари уйдирма.

Барчамизнинг бўрчимиз

«Ватанинга хизмат қила-
ман». Бу сўзларни эшитган
одам гап яна ҳарбийлар
ҳақида бўлса керак деган
ўйга бориши аниқ. Тўғри,
14 январ санаси атрофидаги
аксарият мақолалар шу мав-
зу доирасида бўлади. Ватан
химоячилари куни доимо
шу соҳа фидойилари ҳақида
гапирамиз. Аслида, бу қанча-
лик тўғри ёки... Ватанини
факатгина битта соҳа вакил-
лари қўриклиядими? Биз-
нингча, йўқ. Зоро, бу мукад-
дас тупроқни ҳар биримиз
асраштага, авайлашга, унга
хизмат қилишга бурчлимиз.

Чунчуньмади ҳар гал «Катта
бўлсанг ким бўласан?» деб
сўраганинда «закар» деган
кавобни олемон. «Хаммадан
кучи бўлансан. Кедин син-
гилларимни қурилаб қара-
ман», — дейди бораларча

бегуборлик билан. Дунёни
англар жараёнда шаклла-
наётган тасаввурлари орасида
«химоя қилиш» деган ту-
шунча шундай гавдаланаёт-
гандир эҳтимол. Энг муҳими,
у эгалик ҳиссини, шаън, ор,
қадр тушунчаларининг му-
қаддаслигини англаб улгай-
моқда. Қайси соҳа вакили
бўлиб етишмасин, унинг энг
асосий аҳди Ватанини химоя
қилишга чоғланаётганидан
бошлангани киши кўнглига
илиқлик бағишлайди. У бу-
тун ўзининг тоза НИЯТИ би-
лан ВАТАННИНИ химоя қил-
моқда.

Бир неча йил олдин синф-
дош дугонам ўқиш учун хо-
рижга йўл олди. «Ватандан
иёркада кўнглил ҳам ёлғизла-
ниб қоларкан», — деганди
Сир тал кўнғироқ қилганда.
Унинг бироз совуққонлиги,
хисёйтга берилмаслигини

Нодар ДУМБАДЗЕ

HELLADOS

(Асаддан парча)

... ўша куни Янгули сут опкелди. Ҳовлида унга кўзим тушди... таниёлмай қолдим. Башараси мўматалоқ бўлиб кетган эди.

— Нима бўлди? — деб сўрадим ажабланиб.

Ақл бовар қилмасди — бу атрофда Янгулига ким кўл кўта-
риши мумкин?! Ёки бирортга каттароқ ёшдаги одамнинг иши-
микан бу?

— Хеч нарса! — деди у четга қараб.

— Афтингга бир қарагин...

— Ҳечқиси йўқ! — деб жилмайди у.

— Янгули, ким урди? Агар кучинг етмаган бўлса, бирга бор-
амиз!

Янгули бош чайқади.

— Эшагингни боғла, ҳозироқ борамиз! — деб сут солинган
хурмачани зинага кўйдим.

— Кераги йўқ, унга барибир кучимиз етмайди! — деди Ян-
гули синик қулимисираб.

— Нега етмас экан?! Иккаламизниам-а?

— Иккаламизниам, бутун Венециан кўчасиниам...

— Ким экан у муштумзўр?

— Отам?

— Отанг?

— Отам.

— Нима гуноҳ қилувдинг? — деб унинг шишиб кетган чак-
касига авайлаб қўлимни текказдим.

— Сабаби бор-да...

— Нима иш қилиб кўйдинг?

— Кетмоқчи эмасман... Отамнинг гапига қараганда, бизнинг
ватанимиз, она тупроғимиз ўша ерда... бизни аждодлар руҳи
чакираётганиши, бу нишога кулоқ солиш шарт эмиш...

— Нега бирга кетмоқчимассан? — деб сўрадим астойдил
таажжуబлани.

Янгулидан анча вактгача садо чиқмади. Нуқул эшагининг
кулогини силарди. Силаб турганида қулоқ кафтига ётар, аммо
кўйиб юборди дегунча, худди сухбатимизни эшитолмай
қолишдан кўрқандай, дарров яна диккайб олар эди.

— Кандоқ тушунтирасамикин... — деб гап бошлади у ниҳо-
ят. — Онам йўқ, ҳатто эслолмайман ҳам. Отам уззукун томор-
қада ёки тириклий ташвишида... Мен кўчада, Венециан кўча-
сида катта бўлдим... Менинг ватаним, менинг Элладам бу —
Суҳуми, кўча, Чалбаш; бу — Кока, Петя, Курлика, Фема, Қора-
денгиз, кўприк... — У бир ютиниб олиб давом этди: — Бу —
Мида... қолаверса, сен...

Миданинг исмини менинг олдимда Янгули биринчи марта
тилга олётган эди. Аммо мен Мида — бир абзаси кишига тур-
мушга чиқсан грек аёлининг қизи эканини, Суҳумида ундан
гўзал қиз йўқлигини, Янгули уни яхши кўришини билардим.

— Тушундингми эди?

Аъзойи баданим жимирилашиб кетди. Бунақа сўзларни ум-
римда биринчи марта эшитаётган эдим.

химоя қилишга бел боғла-
ган.

Ўтган йили бўлиб ўтган
бир анжуманда Тошкент дав-
лат техника университети-
нинг Faуфурхон исмли фаол
талабаси қўпчиликнинг эъти-
борига тушганди. Ўзи олға
суроғтган имлай назария-
нинг моҳиятини мулоҳаза-
корлик билан тушунтираёт-
ган бу йигит миллий армия-
миз сафида йигитлик бурчи-
ни ўтаб, имтиёз асосида
ўкишга қабул қилинган экан.
Қўпчилик ишончини оқлаган
бу йигитнинг бугунги мако-
ди ўз БИЛИМИ билан
ВАТАННИНИ химоя қилишдир.

Замондошларимиз орасида
да шу эл, шу юрт учун фи-
дойилик билан меҳнат қила-
ётган кишилар кўп. Энг муҳи-
ми, у ҳарбийми, ўқитувчи ё
шифокорми, ким бўлишидан
катъи назар кўнглида эзгу
ниятдан бошқасига ўрин йўк.
Зотан, Ватани соғдил ки-
шилар қўриклийди.

Дилдора РАҲМОНОВА,
«Ishonch» мухбири

Жиноят куроли сифатида автомашина мусодара қилинди. Судланган шахснинг турмуш ўрготи автомашинани эллик фоиз қийматини тұлаб, сотиб олиши мүмкін дейишапты. Тұғрими?

О.ХАҚБЕРДИЕВ,
Косон тумани

Аввало, бирор ҳукук-тартибот ходими маслахат берганды, бу қоиды қайси ҳужжатда мустаҳкамланганини суриштириш зарур.

Вазирлар Мажхамасининг 2004 йил 25 мартағы 140-қарори билан тасдиқланган «Давлат даромадига ўтказладиган мол-мұлкни олиб қўйиш, сотиш ёки йўқ қилиб ташлаш тартиби тўғрисида»ги низомга кўра, олиб қўйилган автомототранспорт ваколатли органларнинг, Ички ишлар вазирлигининг давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати органларининг ҳамда уларни сақлашнинг тегишли шароитларини таъминловчи бошқа ташкилотларнинг маҳсус ажратилган жойларида (сақлаш жойлари, омборлар, жарима майдончалари) сакланади. Автомототранспортни олиб қўйган ваколатли органнинг мансабдор шахси олиб қўйиш тўғрисида протокол тузилган вақтдан бошлаб уч кун ичидаги автомототранспортни рўйхатдан ўтказувчи тегишли нотариал ва ички ишлар органларига билдиришнома жўнатади. Автомототранспортни давлат даромадига ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилингандан кейин суд ижроиси белгиланган тартибда автомототранспортни қабул қилиш-топшириши амалга оширади.

Автотранспорт белгиланган тартибда кимошди савдоси орқали сотилади.

Сиз қайд этган хол ушбу низомда назарда тутилмаган.

Солик идорасига икки йил олдинги тўловларим ҳақида маълумот беришни сўраб мурожаат қўлсанам, рад этишиди. Шу тўғрими? Агар тўловларни ошиқча тўлган бўлсанам, уларни икки йилдан кейин ҳам қайташиб олишим мүмкимми?

М.ЗОКИРОВА,
Фарғона вилояти

Солик кодексининг 38-моддасига кўра, давлат солик хизмати органи солик даври тугаганидан кейин беш йил ичидаги солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаши ёки уларнинг ҳисобланган суммасини қайта кўричиши мүмкін. Солик тўловчи солик даври тугаганидан кейин беш йил ичидаги солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг ортиқча тўланган суммаларини ҳисобга олишини ёки қайташибни талаб қилишга ҳақли.

1. Шахснинг турмуш фаолияти чекланганлиги деганда нима тушунилади?
2. Ўриндошлиқ асосида ишлаш дегани нима?

М.КАРИМОВ,
Бухоро вилояти

1. Шахснинг турмуш фаолияти чекланган дейилганда ҳаркатланиш, йўлни топа олиш, муомала, ўзини назорат қилиш, ўқиш ёки меҳнат қилиш, ўзига ўзи хизмат кўрсатиш қобилиятини тўлиқ ёки қисман ўйқотиши тушунилади. Шу билан боғлиқ ҳукуқий муносабатлар «Ўзбекистон Республикасида ногиронларни ижтимоий ҳимоялаш тўғрисида»ги қонун ва бошқа норматив ҳужжатлар билан тартибга солинган.

2. Ўриндошлиқ деганда асоси ишдан ташқари, ишдан бўш вақтда ҳақ тўланадиган бошқа ишда ишлаш тушунилади. МКнинг 72-моддасига мувофиқ ходим ўриндошлиқ асосида ишлаш тўғрисида, башарти бу қонун ҳужжатларида таъқиқланмаган бўлса, меҳнат шартномаси тузиши мүмкін. Ўриндошлиқ асосида ишлайдиганлар меҳнат дафтарчasi ўрнига асосий иш жойидан маълумотнома тақдим этади.

Солик тўловчи вафот этса, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш унинг меросхўри зиммасига юклатиладими? Агар мерос қиймати солик мажбурияти суммасидан кам бўлса, тўловлар қай тартибда амалга оширилади?

Ф.ЙЎЛДОШЕВ,
Навоий вилояти

Солик кодексининг 52-моддасида бу ҳақда батафсил маълумот берилган. Вафот этган шахснинг солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти унинг мерос қилинган мол-мұлкни қабул қилган меросхўри (меросхўрлари) томонидан, мерос қилинган мол-мұлкнинг қиймати доирасида ва меросдаги улушга мутаносиб равишда, мерос қабул қилиб олинган кундан эътиборан бир йилдан кечирилмасдан бажарилади. Вафот этган шахс тўлаши лозим бўлган пеня ва (ёки) жарималарни тўлаш мажбурияти меросхўрга (меросхўрларга) нисбатан татбик этилади.

Вафот этган шахснинг солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти суммаси мерос қилинган мол-мұлк қийматидан ортиқ бўлган тақдирда, қарзинг қолган суммаси умидсиз қарз деб эътироф этилади. Меросхўр бўлмаган тақдирда, мазкур қарз умидсиз қарз ҳисобланади.

Солик қарзига эга бўлган шахс вафот этганда, у ҳисобга кўйилган ва (ёки) мол-мұлк турган жойдаги солик органи вафот этган шахснинг меросхўри тўғрисида ахборот олинган пайтдан эътиборан ўттиз кун ичидаги унга солик қарз борлигини маълум қилиши шарт. Мархумнинг жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини тўлаш бўйича қарзи умидсиз қарз деб эътироф этилади.

Баъзан бирор ташкилот ҳисоб-китоб операциялари ҳақида сўрасанг, банк сири деб ҳеч қандай маълумот беришмайди.

Ўзи банк сири нима?
Н.ҚУДРАТУЛЛАЕВ,
Сирдарё вилояти

«Банк сири тўғрисидағи қонунинг 3-моддасига кўра банк томонидан муҳофаза қилинадиган куйидаги маълумотлар банк сири ҳисобланади:

ўз мижоз (вакил)арининг операциялари, ҳисобварақлари ва омонатларига доир маълумотлар;

банк ўз мижозига банк хизматлари кўрсатиши муносабати билан мазкур мижоз тўғрисида олган маълумотлар;

мижознинг банк сейфлари ва биноларида саклаб турилган мол-мұлки, унинг хусусияти ва қиймати ҳақидаги маълумотлар;

мижоз топшириғига биноан ёки унинг фойдасини кўзлаб амалга оширилган банклараро операциялар ва битимлар тўғрисидаги маълумотлар;

банк сирини ташкил этувчи маълумотларнинг банклар ўртасида муомалада бўлиши натижасида маълум бўлиб колган, бошқа банкнинг мижозига доир маълумотлар;

жамғарига бориладиган пенсия тизимининг иштирокчилари, пенсия бадалларининг миқдори ва суммаларининг ҳаракати, фуқароларнинг шахсий жамғарига бориладиган пенсия ҳисобварақларидағи пенсия жамғармалари тўғрисидаги маълумотлар.

Хукуқ ва халқаро ҳаёт бўлими

Машинани пулламоқчи Эди...

Ўзбекистон Бош прокуратуруси ҳузуридаги Солик, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаментининг Тошкент вилояти Чиноз туман бўлими ходимлари ўтказган тадбирда Янгичиноз кўргонида жойлашган «Фахри-Иzzat» хусусий фирмасига қарашли ошхонада Бахт шаҳрида яшовчи Баходир Узоқов қибрайлик Б.Очиловга Жанубий Кореядада ишлаб чиқарилган, X 355 ASN (Козогистон) номерли «Леганза» автомашинасини 5600 АҚШ доллари ва 4.950.000 сўмга сотиб, харидорга Козогистоннинг Сайрам шаҳрида яшовчи С.Алимов номига расмийлаштирилган техник паспорт, машина ва қалитини берган вақтда ушланган. Тадбир якунидаги машина далилий ашё сифатида олинган.

Ушбу автомашина 2007 йил 17 ноябр куни Жанубий Козогистон вилояти Сайрам тумани Сайрам қишлоғида яшовчи С.Пўлатов томонидан ишончнома орқали Сирдарё бўхона-

сидан «Автотранспорт воситаларини қайта олиб чиқиш тўғрисидаги мажбуриятнома» асосида 2007 йил 17 ноябрдан 16 декабрчача бўлган муддатга расмийлаштирилган ва Бахт шаҳрига олиб кирилган. Ўзаро оғзаки шартнома асосида К.Пўлатов машинани фуқаро А.Аметова 5000 доллар қарзи эвазига сотиб кетганлиги аниқланган. «Auto valuer» МЧЖнинг 2008 йил 13 ноябрдаги 0375-бахолаш ҳисоботида машина нархи 18.941.164 сўм деб кўрсатилган. Тошкент вилояти бўхона бошқармаси томонидан 2008 йил 21 ноябрда берилган маълумотномага асосан мазкур автомашинани расмийлаштириш учун 14.862.475 сўм бож тўланиши белгиланган. Мазкур холат юзасидан суриштирув ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Т.РАЖАБОВ,
Б.КИЛИЧОВ,
департаментнинг ҳужжатли текширишлар бўлими ходимлари

Хурматли таҳририят! 18 ёшли ўғлим яшириб сигарет чекадиган бўлиб қолган. Қандай ўрганиб қолди, билмайман. Ушбу зарарли одатнинг оқибати тўғрисида кенгроқ маълумот берсангиз.

Хатимни эътиборсиз қолдирмайсиз, деган умиддаман.

Н.ВАФОЕВА, Бухоро шаҳри

Тамаки ҳақидаги тарихий хужжатлар эрамиздан 5 аср иллари яшаган грек тарихчи Геродот асарларида учрайди. Унинг ёзишича, Африка қитъасида яшовчи одамлар ўша даврда маълум бир ўсимлик баргларини тутатиб, ҳидлашни одат қилганлар.

Европада тамаки биринчи марта 1492 йилда пайдо бўлди. Машхур сайдҳ Xристофор Колумб Америка

макига бўлган талаб ошаверди. Шу боис у чет элдан контрабанда йўли билан олиб келинаверди.

Петр I Голландияда бўлган вақтида тамаки чекишга ўрганиб қолди. Россияга қайтиб келгандан кейин чекишга ва уни сотишга рұксат берди, лекин сотовчи ва чекувчилардан солиқ олина бошланди.

50-60 фоиз ўспиринлар 6 – 7-синфда ўзидан катта мактабдошларига ҳавас қилиб чекишни ўрганадилар.

Шу билан бирга катталар диккинафас бўлганда чекиш билан дардинг енгиллашади, деган насиҳатлар билан уларга «ёрдамлашади» ва ўспиринда шартли рефлекс ҳосил бўлади. Яна бундай ўрганинг

никотиннинг 20-25 фоизи организмга тутун орқали сўрилади. 50 фоизи ташки мухитга тарқалиб ҳавони ифлослантиради. Қолган қисми эса папирор чўғида қолади.

25 дона сигаретдаги никотин чекмайдиган одам учун ўлим дозаси хисобланади.

Франция педиатрларининг хисоблашига қаранди, бир кунда 10 та сигарет чекадиган ота-онадан туғилган бола тенгдошларига нисбатан касалликка кўпроқ чалинади.

Ҳомиладор аёл чекканда ҳомила никотин туфайли кислород етишмаслигидан

жуда катта ирова талаб қиласди. Дастребки кунларда беморлар ўзларида чарзоқ сезадилар. Иккича кун ўтгач эса никотинга ўрганган организм секин-аста янги шароситта кўнишиб кетади.

Чекишни ташлашнинг иккичи усулида беморга фарват бир кун сигарет чекишга рұксат берилади. Лекин у ҳам «қўл остида» бўлмаслиги кепрак. Гал

Кашандалик

саломатлик қуашнодаси

Сигарет чекиш ва рак

АКШ тиббиёт комиссияси 2006 – 2008-йилларда шундай хуносага келдик, кунига 20 тадан сигарет чекадиган кишилар ўртасида чекмайдиган кишиларга нисбатан ўпка раки 20 баробар кўп учар экан.

Ж.Пти ва бошқа француз олимларининг маълумотига кўра, (2005 йил) етук ёшида ўпка силига учраган 100 та бемордан 95 таси кашандадир.

Статистика маълумотида чекиш билан рак касаллиги ўртасида бевосита алоқа бор. Нагоя шаҳрида бир гурӯҳ онкологлар шундай хуносага келишиди. Улар ўтказган тадқиқот, айниқса, ёшлиқда чекиш хавфли эканлигини кўрсатади. 20 ёшгача чекиш бошлаган кишилар орасида рак касалликлари чекмайдиганларга нисбатан 6 баробар кўп учрайди. Шу заарали одатга ўрганган 20 ёшдан 22 ёшгача бўлган ўшларнинг рак билан оғриш хавфи чекмайдиган тенгдошларига нисбатан 3,5 баробар кўпаяди.

Кашандаликка ўрганиш

Тамаки заҳар, ундан қил ҳазар, Чексанг пулинг ҳам, ичинг ҳам курар.

Туркман мақоли.

ниш ҳарбий хизматда кузатилади.

Баъзи оиласарда ота-она сигарет чекади, бундай «сабоқ» болаларга ҳам ўтади ва улар аввалига беркитиб чекадилар. Йиллар ўтади ва ўша йигит сигаретсиз туролмайдиган бўлиб қолади. Кино қаҳрамонларининг оғиздан сигарет тушмаслиги ҳам кашандаликнинг ўзига хос «тарғиботидир».

Сигаретнинг зарари

Веналик шифокор Кайб тамаки тутунининг таркиби ҳақида жуда кизик мисоллар келтирган. Биргина сигаретнинг тутунида микроскоп билан кўринадиган 60 миллионга яқин заррачалар мавжуд экан.

Ўртача кашанда 20 йил мобайнида ана шундай тутунлардан 6 килосини ютади. Киши организми эса ўпкага «хужум» қилиб борадиган ана шу тутунга қарши курашиши керак.

Тамаки тутунида 73 фоиз азот, 10 фоиз кислород, 9,5 фоиз углерод оксиди, аммиак, никотин ва рак кўзғатувчи канцероген моддалар бор. Мазкур тутундан факт чекувчи эмас, у билан бир хонада бўлган киши ҳам заҳарланади. Текширишлардан шу нарса аниқландик, тамаки таркибида

нобуд бўлиши мумкин.

Англенишича, йилига АҚШнинг қарийб 314 минг фукароси чекиш оқибатида ўзага келган касалликлардан вафот этиб, бошка американкларга нисбатан ўртача ўн етти йил кам умр кўрмоқда. Уларнинг жўшқин меҳнат фолияти давомийлиги тўрт йилга кискарапяти.

Машхур инглиз олими Ричард Доннинг фикрича, агар одамлар чекмай қўйса, рак касалликларидан ўлиш даражаси уч ҳисса камайган бўлар эди.

Кашандаликдан кутулиш

Тажрибадан шу нарса маълумки, кашанда астойдил истаса ва ирова бўлса тамаки чекишни ташлай олади.

Чекишни ташламоқчи бўлсангиз, қатъий «чекмайдиган» деманг. Агар ирова суст бўлиб гапингизнинг устидан чиқмасангиз, кумуш нитратнинг кучсиз эритмаси билан оғзингизни чайқанг, сўнг чекинг. Шунда оғзингиз шундай бемаза бўлиб кетадики, беихтиёри жирканни, сигаретни улоқтириб ташлайсиз.

Заарали одатдан кутулишнинг энг осон йўлларидан бири бирйўла ташлашдир. Айрим кишилар учун бу жуда қулий. Лекин

шундаки, одатда кўпгина кишилар телефонда гаплашиб турниб, китоб ўқиб ёки шунчаки таниш-билишларини учратганда ҳам беихтиёри сигаретга кўл узатадилар. Шунинг учун чекувчи киши уйга бир куни сигаретни қофозга ўраб, унга чекишни ташлаш тўғрисидаги даъватни ёзиб кўяди. Яна шуниси ҳам борки, сигаретларни у яхшилаб яшириб қўйиши лозим. Ана шунда чекиш учун аввало, сигаретни қидириб топиши, ўз даъватини ўқиши, қофозни очиб, унинг орқа томонига нега чеккиси келганини ёзиб қўйиши лозим. Бу ерда «автоматик равишда чекиш» одати йўколади.

Бошқа бир усул — ҳеч қаҷон сигарет ва гугурт олиб юрманг. Унинг ўрнига семечка, монназит олиб туринг. Чекингиз келса дарров семечка чақинг.

Хозир чекишни ташлаш учун маҳсус таблетка — «Табекс» деган дори чиқкан, дориҳоналарда сотилади. Бу препаратни схема бўйича истеъмол қилсангиз, кашандаликдан халос бўласиз. Даволаниш жараёнида терапевт назоратида бўлсангиз, айни муддаодир.

Соғлиғингиз ўз қўлингизда! **Тоҳир ИБРОҲИМОВ,** тиббиёт фанлари доктори, профессор

Бадиий асарларда ҳаёт ҳодисалари ижодкорнинг дунёқараси орқали ўтиб бадиий шаклга киради. Бу ҳодисалар ижодкор миясида «қайта ишланиб», яна ҳаётга аслидан кўра таъсирчанрок, жозибалироқ қилиб берилади.

Тоғай Мурод асарларида қаҳрамонлар характерини белгилашда табиат, атроф-мұхит ҳал қилувчи рол ўйнайды. Юқорида таърифи келтирилган образ Қоплон образы. Бу тоғ-тошларда мағрур юрган даشت қолпони эмас, оддий қишлоқ йигитнинг исми. Адид бу образда қолпонни исми мос, худди

Сагир янгага қараб-қараб нон тишлади, мұлтираб-мұлтираб нон чайнади.

Тоғай Мурод ўз кечинмаларини қаҳрамонлари изтиробида ифодалади. У ёзаётганда уларга ачинишини ошкора билдириб ёзди. У яратган қаҳрамонлар ўкувчи кўз олдиди аниқ гавдаланди. Қаҳрамонлар ҳаётидаги биргина воқеа ҳам унинг нигоҳидан четда қол-

бомиз қабатларида ўтирибдилар. Дока рўмоллари учлари елларда ҳиллиради-хиллиради, бобомиз юзларини силади. Бобомиз хузурландилар, бобомиз гашландилар. Киприкларни пирпиратдилар, ёноклари, лабларини учирдилар.

Дока рўмол момомиз сочларидай оппоқ бўлди, майин бўлди.

Оҳиста-оҳиста эсмиш ёз елла-ри танга ҳузур берди. Еллар сал-кин бўлди, еллар сокин бўлди.

Ёз елларидан ер иси келди.

— Бу йил пишиқчилик яхши келди, момоси. Мевалар мўл...

Тоғай Мурод қаҳрамонлари умидсизланмади, тушкунликка тушмади. Уларнинг фарзанд кўриш илинжи бир-бирига бўлган меҳру муҳабба-

род мана шу томонлама қаҳрамон танлашда адашмаганининг гувоҳи бўламиз.

Тоғай Мурод асарларида миллий урф-одатлар, азалий қадриятлар алоҳида ўрин тутишини қайд этиш лозим. Адид асарларида ватанпарварлик, бағрикенглик, миллийлик ўзига хос жиҳатлар билан тасвирланади. Яъни, қаҳрамонлар характеридаги бу жиҳатлар уларнинг кон-қонига синги кетган, авлоддан авлодга ўтиб келаётган, унтилмас вазифа сифатида намоён бўлади. Бу билан уларнинг ўзлигини теран англаши — атрофда кекаётган ҳодисалар ҳамда атрофдаги инсонлар руҳиятида содир бўладиган кечинмалар ўтасида ўзаро мувофиқлик мавжудлигига ишора қилинади.

«Аёллар тағин кимни таклиф этиши маслаҳатлашди. Гап айланди-айланди, охири Мунаввар отли аёлга бориб тақалди.

— Бети курсин, бетидан бузилсан.

Бу гапни Холдон момо айтди.

Аёллар бирдан сергак бўлди. Бир-бирига қаради. Узларича қаради, илмокли қаради. Бирин-кетин бош иргади.

— Айтганингиз келсин! — деди.

Боиси, элда Мунаввар суюқоқ аёл демиши гап оралаб юради...

Сумалак ана шундай улуғ ҳам эътиқодга молик таом бўлди!».

Тоғай Мурод нафақат асар қаҳрамонларига, балки ҳар бир воқеага таъриф берди. Воқеалар ривожида тилга олинган ҳар бир муҳим жой номими, байрам сайлими, бирор аҳамиятга молик нарсами, ҳаммасига тўхтади ўтган.

Хулоса қилиб айтганда, Тоғай Мурод асар ёзища, қаҳрамонлар характерини белгилашда уларнинг мақсад ва интилишларини таъминловчи воқеа-ҳодисаларни асарнинг марказига кўяди. Адид яратган қаҳрамонлар характеридаги индивидуал хусусиятлар ва уларнинг дунёқарасига хос умумий жиҳатлар ўзаро мутаносиб ҳолда намоён бўлади. Тоғай Мурод асарларидаги қаҳрамонлар хатти-ҳаракати табиийлиги билан эътиборни жалб қиласди. Тоғай Мурод ушбу асар орқали ҳаёт ҳақиқатини, инсонлар руҳиятининг мураккаблигини, турмушдаги баъзи камчиликларга қарамай қаҳрамонларининг ойдинда юришга лойиқлигини тегран ифодалаб берган адидир.

**Абубакр ЎРОЗОВ,
тадқиқодчи**

Коғозга кўчган иҷтифоблаф

дашт қоллонидай эркин ва мағрур таърифлайди. Қолаверса, қиссада келтирилган ҳар бир ҳодисага алоҳида-алоҳида, ба-тағсил тўхталиб ўтади.

Тоғай Мурод асарда ҳаёт ҳодисаларини ҳақоний кўрсатади, қаҳрамонлар киёфасини жонли, таъсирчан тарзда гавдлантириб беради.

«Кенжа зурриёт бўлмиш қиз беш яшарлигига ота-онадан сагир қолди. Акаси қўлида қолди. Янгаси бўлмишнинг қовоқ-тумшуғига қараб кун кўрди. Янгаси бўлмиш қовоқ ўйди...

Шунда... шунда сагир нафас олмади! Сагир кўзлари пир-пир этди. Сагир кўзлари олма терди.

Сагир ҳадаҳалаб борди. Жияни бешигини қўшқўллаб ушлади. Сагир жон-ҳаҳди билан бешик бетратди...

Сагир қорни очди. Сагир бармоғини сўрди. Аммо мик этмади.

Янга дастурхон ёйди. Сагирни дастурхон имлади...

Сагир бир тишламгина нон синдириб олди.

майди. Қиссадаги Қоплон билан Оймомо тақдири, аслида бир гап билан ифода этса бўладиган воқеа. Яъни, фарзандизлик муаммоси! Лекин адид бундай деб ўйламади. У яратган образлар бир-бирининг мунгли кўзларига термулиб умр ўтказиш эмас, балки бошқа турмуш куриб бахтли ҳаёт кечиришга ҳақли инсонлар эди. Тоғай Мурод бу воқеага янгича талқин берди. У бу асар қаҳрамонларига чин дилдан ачинди. Уларни хурматлаб, кўнглига қараб ёзди. Уларни алқади. Кўкларга кўтарди. Уларнинг ҳаётини фоят нозик, фоят таъсирчан тасвирлади. Уларни туғилмаган болаларнинг отаси-онаси, туғилмаган неварааларнинг бобоси, момоси дея таърифлайди. Уларни ошкора йиглатмади. Уларнинг руҳиятида содир бўлаётган ҳолат ва фикрий ўзгаришларни шу даражада аниқ кўрсатдиги, бу билан ўзи яратадиган образларнинг қалб дунёсини жуда чукур ҳис қилганлигини ошкор этди.

«Момомиз шундайгина бо-

ти билан ҳамоҳанг тарзда кучайди. Улар вақт ўтган сайн руҳанмаяннан улғайди, иродаси тобланди. Тўй-маъракаларда тишларига кўйиб ўтиришиди. Одамлар олдида кулиб туришди. Лекин уларнинг дардларини эслатиб турувчилар, ошкора юзига соловчилар ҳам бўлди. Қоплон билан Оймомонинг изтиробларидан ҳузур қилиб, бемалол яшашига муайян даражада каршилик қилиб келган образ Киммат момо бўлди. Адид бу борада ҳам ўзининг сўзини айта олган. Яъни, ҳаётда доимо учраб турдиган иғвогар инсонларнинг киёфасини Киммат момо образи орқали тасвирлай олган.

«Киммат момолар ёмонлардан холис-холис юради, ёмонлардан олис-олис юради. Ёмонларни кўса... қочади! Ёмонлар билан ҳориқулодда йўлиқиб қолса... гирдикапалак бўлади, шириксуҳан бўлади, ишринзабон бўлади!».

Хоҳлайсизми-йўқми, яшаб турган жамиятимизда Киммат момолар бор, Қоплон билан Оймомолар-да бор. Тоғай Му-

ориф ФАРМОН

Инсценировка

(Охири. Боши аввали сонларда).

Домойи жаззанларнинг кўнглига урган Каромат энди юр деган ҳар қандай одам билан кетишга мажбур эди.

Одатда фоижага ҳамма нафрат билан қарайди. Хатто фойдаланган одам ҳам уни пастга уради. Фоижага осон эмас — нотаниш юниса билан номалум томонга тавассал кўлиб кетаверши уннинг кашасидан юрак керак. Каромат фоижага кечиншида кўп эйёфатларда бўлди, орада калтаслар еди, врем туннелик эм-эм кўчаларда кўлиб кетди, иларга таланди. Охири аёлнинг бахти яхши оила куришда деганлар ҳақиқиги тан олди.

Узоқ вақт зрга тегиш умиди билан юрди ва ниҳоят Алишерни утратдид. Йигитнинг ниҳият юздидай эди. Бирор Санобар хизмасини барбод килиди. Сирни очиб кўйди.

У Санобардан ўчи олиши касд тради. Леони мутлақ ўдиғидини ниҳият ўйлди, ўтиғидин кўпидан келишини тасаввур ҳам кропомасди. Йаш кум эсан

ўйнани Аброрни толиб ўтга бордилар.

Каромат энди очиши билан югурб чиқди Санобарга ташшабиҳи қадарни соҳа кетди.

— Ошироқдан башарнга деч қарашаган учун алам қилиб менин сотсансан! Туғилганинга пушаймон кўидирман, ифлос бақа! — Каромат унинг сочига чанг солди.

— Мендан бўлмаса, бошқа одамдан билади барбид! — деч чиқириди Санобар Кароматнинг кўлибдан кутупломай юлқинаркан.

Каромат юзининг сочига кўйиб юборди-да, пойгаҳда ётган турғанинги оғри ва унинг товони билан ура кетди. Санобар жонага кўчиб кириб ҳуңграганча ўзини кароватга ташлади. Каромат унинг устига отиди ва жон-ҳаҳди билан бўйга бошлади. Ҳанугача нима кутириши билан кўчиб кетди котган Аброр югурб керди. У деч қанон аёлларига бунасанги вадиблашарни урушашини кўрмаганинг унни ўюнотиб кўйганди. У Санобарнинг юзи кўсарб кетганини кўриб кириб юборди.

Детектив

— Нима қилиб кўйдинг?! Улдими? Шундагина Каромат чантакка айланган кўлла-реи тортиб олди.

— Ўлсин! Батттар бўлсин! — деч ҳиқриради у тишлари орасидан. Аброр тавласага тушаб ўзини уйдан бўйца ташлай бошлади.

— Энди нима қилидик?!

— Олиб бориб кўмб ташлаймиз.

— Йўқ, бирор кўриб колади. Бошка йўлини тоши керак.

— Қанака йўл? — Каромат Аброрга умид билан тиқилди. Аброр ўзини чанталлаганча оир зум ўйлашиб турди-да, деди:

— Сен ҳозир чиғир автобусда уч-тўрт бекат юрасан-да, таксида кайтасан. Тушёттанинга «пум йў» деб таксишни амаллаб ўтга олиб кирасан. Қолганини менга кўйиб бер. Ўраниб ўзингни таштимайдиган қилиб ол. Таксининг имконкор, ёнропини танла.

Улар режани амалга оширидилар. Таксичи Махмудов Толибага чўтагига тул ва Санобарнига таъненоғарни тиқиб кўйишиди. Бирор таърибаслик қилиб уларга таксишнинг бармоқ изларини тушриши унтидилар. Бу эса адвокатга жуда кўл келди.

Каромат адвокатига ментининг ўқдай меснага урайтандай саволларидан довдириб килди. Боргани сари гапларидан чалаша бошлади. Озири бардош беролмади, келинганини тан олиши маълбур бўлди.

Сталиннинг кизи

Қадриятлар жамиятимизнинг бойлиги, уларни асраршар барчамизга хос хусусият. Лекин инсон ўзи яратган ижтимоий-сиёсий, ахлоқий қадриятларни кўп ҳолларда поймал этишини ҳам тан олишимиз керак. Конунбузарлик, ахлоқсизлик, анъана-ларга зид ҳатти-ҳаракатлар бунга мисол бўла олади.

Илгариги мамлакат раҳбарлари, сиёсий арбоблар, уларнинг оила аъзолари тўғрисида жуда кам маълумотга эгамиз. Чунки бундай шахсларнинг ҳаёти сояд бўлар эди. Шу пардани озгира бўлса-да очишга ҳаракат қиласми.

СССРнинг энг улуғ одами бўлмиш Иосиф Виссарионович Сталиннинг қизи Светлана Аллилуева 83 ёшга кирган ва АҚШда яшаган. Лекин бу аёл умр бўйи отаси тўғрисида матбуот ходимлари билан гаплашишни хоҳламас эди. Фақат 2006 — 2007-йилларда нима-адир Светлана озгира интервю берадиган бўлди. Ўзининг ҳикоясида Светлана Иосифовна АҚШ фуқароси бўлганига 32 йилдан ошгани ва русча гаплашмаслигини айтди.

— Мен Россияни жуда ёмон кўраман, бу руслар отамни хурмат қилишмади. Мавзолейдан жасадини олиб ташлашибди, уни ҳалқ душманни дейишга ҳам бордилар. Ахир бутун дунёга маълум: отам бошчилигига СССР иккичини жаҳон урушида фалаба қозонди. Ундан кейинги раҳбар Никита Хрушёв отамнинг ишларини пухта текшириб айб топмади, лекин коралади. Мен буни ҳеч кечира олмайман!

Нега 40 йил Светлана Иосифовна билан мулоқот қилиш қийин бўлгандеган савол туғилди. Бу даҳонинг қизи бўлмиш Светлананинг ҳаракатларига боғлиқ. У журналистларнинг оддий саволларига ҳам «сизлар менинг шахсий ҳаётимга қизиқишига ҳаққингиз йўқ» деб бақириб берар эди.

Тарихдан маълумки, Иосиф Сталиннинг хотини ўзини ўзи ўлдирган. Суиқсаддан олдин эрига иккита хат ёзиб қолдирган. Биринчи хат ғазаб, лаънат, ҳақоратлар билан тўла, иккичинида болаларни қандай тарбия қилиш кераклигини ёзган. Даҳо оиласи яқинларига маълум эди, эр-хотин ўртасида кўпинча келишмовчилик, уруш-жанжал бўлиб турар эди, шу туфайли охирги 5-6 йилда Сталин хотинига яқинлашмаган ва ҳафталаб ўйга бормаган.

Бу ҳолатлар тўғрисида Сталиннинг ўғли — Иосиф Аллилуевга бувиси гапириб берган. Она ўзини пистолетдан отишдан олдин ҳаяжонда бўлган, руҳан эзилган. Шунга қарамай ўлимоди хатида эридан Светлана ухлашдан олдин тишини ювишини, ўғли Василий, яъни иккичини фарзанди математика билан пухта шугулланишини талаб қилган.

Бу маълумотларни Светлана Аллилуеванинг ўғли Иосиф гапириб берган, у

ҳам онасига ўхшаб камгал бўлиб, журналистларга умрида атиги иккичи марта интервью бериши эди холос.

Светлананинг сўзлари: «Мен онамни ҳеч қачон баҳтсиз демаган бўлар эдим. Нима хоҳласа шу нарса муҳайё эди. Совет Иттифокининг раҳбари, 40 йилдан ошиқ катта мамлакатни бошқарган инсоннинг турмуш ўртоги тўла-тўқис тўклиқда, камчиликсиз ҳаёт кечирган.

Лекин СССР халқининг кўпчилигига онам отамнинг зулмига чидай олмай ўзини ўзи отишга мажбур бўлган деган фикр пайдо бўлди. Лекин фикрлар умуман нотўғри.

Онам индустрисал академида ўқишини бошлади ва отам билан ажрашиб ниятида эди, буни ҳамма қариндош-уруғлар, МҚдаги юқори лавозимли шахслар билишар эди».

Светлананинг биринчи севгиси

Уруш вақтида Светлана Аллилуева севги дардига учради.

— У таникли рус кинопродюсери ва сценарист Алексей Каплер эди.

ВГИКда ҳам дарс бера-ди,

биз ўртоқлашиб кетдик. Ўртада муҳаббат пайдо бўлди. Кино, театрларга борар эдик. У мендан 20 ёш катта эди, — дейди С.Аллилуева.

Кизи ва Каплер ўртасида муносабатларни Сталиннинг шахсан ўзи тўхтатди. Бу пайт Каплер фронтда — репортажлар ёзар эди. Битта газетада «Лейтенант Л.нинг Сталинграддан хати» деган мақола пайдо бўлди, унда Каплер Светланага муҳаббатини изҳор қилган эди.

НКВД томонидан бу газета Сталиннинг столига кўйилди, уни ўқиб чиққан даҳо қаттиқ ғазабланиб кетди. Сталиннинг бўйруги билан бечора Каплер Москвадан узоқка 5 йилга сурғун қилинди, лекин у муҳаббат оловида ёниб у ердан қочиб келади ва Светлана билан учрашиди. Бундан хабар топган Сталин бу гал уни яна 5 йилга меҳнат лагерига жўнатишига буйруқ беради. Светлана йиғлаб қолади...

Тез орада Светлана мактабдош ўртоги Григорий Морозовга турмушга чиқди. Лекин уларнинг турмушки узоқча бормади. Светлана битта ўғил туққандан кейин эр-хотин ажрашиди. Неваранинг отини Сталин Иосиф деб қўйди.

Ҳаммаси бўлиб ҳаётда Светлананинг учта боласи бўлган.

— Мен университетни таоммлашни ният қилган эдим, лекин эрим ўн болали бўлмоқчи экан. Тўртта abort ва бир болам ўлик туғилгач, қаттиқ касал бўлиб қолдим. Кейин биз ажрашиб.

Иккичи қонуни эрим МК бош котиби Андрей Ждановнинг ўғли эди. Унга отамнинг талаби билан тақканин. Биз бир марта ҳам учрашувга чиқмаганимиз, отамнинг қистови билан бирданига тўй бўлди.

Ўша пайтда отам анча қаріб қолган эди, шунинг учун унинг истагига қарши бора олмас эдим. Бу турмушимдан иккичи фарзандим Екатерина туғилаёттандан ўлишимга озгира қолди. Бизнинг қонимиз бирбирига тўғри келмас экан. Шу боис қорнимдаги ҳомилам организиминг салбий таъсир кўрсатаркан. Екатерина туғилгандан кейин биз ажрашиб, бундай бўлишини отам ҳеч хоҳламас, жаҳли чиқар эди.

Лекин шу вақтга келиб отам менинг тушунди, энди отам нима деса тескарисини қилдиган бўлдим. Укам Василий эса ҳали ҳам отамдан кўркарди. Сталин қизининг шахсий ҳаётидан ташқари, унинг касб танлашига ҳам бош-қош эди. Светлана ёзувчи бўлиш ниятида университетнинг филология факултетига ўқишига кирди. Аммо отаси «Сентарих факултетида ўқишинг керак», деб Москва давлат университети ректорига бўйруқ берди.

— Мен ўша вақтда 17 ёшда эдим, маълумки, бу ўшда тарихни ҳеч ким яхши кўрмайди. Институтни битиргандар мактабда ўқитувчи бўлиб ишлашиб керак эди, мен буни ёмон кўрардим. Отамдан жуда хафа бўлиб юрдим, лекин ҳеч нарса қила олмасдим.

Светлана бутун умр интилган эркинликка отаси ўлгандан кейин, 1953 йилда эришиди. Бу йил унинг ҳаётидан тўсатдан бурилиш ясади. Н.Хрушёв вақтида «илиқ шамол» Светланага ҳам етиб келиб, у ўзини яхши ҳис қила бошлади.

Ўша пайтда Светлана Аллилуева ҳеч кимга керак эмаслигини сезди ва бу ҳолат уни руҳан эди. У секин-аста бу ватандан совий бошлади. Ўша даврларда С.Аллилуева хинд таржимони Ражи Брижа Сингх билан яқин дўст бўлиб қолди ва улар оила куришиди. Лекин кўп ўтмай у вафот этди. Катта қийинчилклар билан Светлана Хиндистонга келиб, эрининг кулини Гангда дарёсига седди. Бу қийинчилклар сабабчиси унга мамлакатдан чиқишни ман этган Министрлар Советининг раиси А.Косигин эди. У Светлананинг ҳаётига аралашар, ота ролини ўйнамокчи бўларди. Шу сабабли Светлананинг

асаби таранглабишиб, охири бир карорга келди — мамлакатдан чиқиб кетиш.

Америка ҳаёти яхши деб ўйлаган Светлана ниятини укаси Василийга айтади, у рози бўлади.

Светлана Иосифовна Швейцарияга, ундан кейин Америкага қочади. Бу жаҳонда катта сенсацияга айланди.

Капиталистик матбуот бу воқеани дўмбира қилиб чалди.

Айтиб ўтиши керакки, Светлана Аллилуеванинг иккичи фарзанди: бир ўғил, бир қизи Россияда қолишиди. Бундан хабар топган КГБ одамлари уларга учрашиб, мана онангизнинг аслибашаси, сизларни ташлаб кетди, деб кўп айтишган.

— Ватанда қолган ўғлим ўша пайтда 22 ёшда бўлб, ўйланган, қизим эса 17 ёшда, энди университетга кириш ҳаракатидан юрган эди. Ўлашибимча, тўғри иш тутган эканман. Чунки Америкада ёш ийит-қизлар оиласаридан барвақт ажраладилар ва ҳаётини янгидан бошлайдилар, турмуш куришса, рўзгор юкини ўзлари тортадилар.

Швейцария банкларида айтиб бўлмас бойлик

Кўпчиликнинг фикрича, катта лавозимда кўп йил ишлаган одамлар ўлимидан кейин болаларига ҳисобсиз бойлик ташлаб кетишиди. Шунга якин фикр аҳоли орасида узоқ йиллар юрди. Эмишки, Сталин ўлимидан кейин унинг оила аъзолари номида Швейцария банкларида миллион-миллион доллар маблағ сакланади.

— Матбуот орқали бу гаплар жуда кўп ёритиларди, улардаги гапларнинг ҳаммаси ёлғон. Агар отам шундай қилгандан эди, биз хабардор бўлар эдик. Ағсусли, отам ҳақиқий коммунист бўлган, бунақа иш хаёлига ҳам келмаган. Эсингиздадир, укам урушда не-мисларга асирга тушади, Совет армияси эса машҳур генерални куршовига олиб, қамашади. Шунда немис раҳбарияти шахсан Сталинга мурожаат қилиб, иккичи асирни алмаштиришини илтимос қилиб, рад жавобини олган.

Шу ўринда, отамнинг машҳур сўзлари ёдимга тушади. «Мен яхши солдатни ёмон генералга алмашмайман». Мана сизга отамнинг тўғри, принципиал, очиқгўнгиллиги.

Хозирги кунгача Светлана Иосифовна қийин ҳаёт кечирган, қариялар уйида яшаган.

Америкада иккичи үйил яшагандан сунг Светлана яна эрга тегди, эри архитектор Питерс, Америка фуқароси эди. Вақт ўтиши билан ундан Олга исмли қиз туғилди.

— Бу эрим билан яхши турмуш куриб юрувдик. Лекин ҳаётимизга унинг опаси аралашиб турар эди. У матбуот орқали Швейцария банкисида менинг номимда «сакланётган» бойликлардан хабар топган эди.

Хозиргача, умримнинг охиригача бу бойликлар ҳақидаги

Архив

бўйтон мен билан бирга.

Вақт ўтиши билан ҳеч қандай бойлигим йўқлигига ишонч ҳосил қилган эрим эримининг опаси мени ёмонлашни бошлади. Тез орада эрим ва менинг орамизда низо пайдо бўлди, жаңжаллашдик ва ажрашиб.

Лондонда Светлана Иосифовна ва қизи Олгага жуда қийин бўлди. Пул ҳеч нарсага етмас, иш йўқ эди. Хатто Светлана Совет Иттифокида яшётган пионер болаларга открыта юбориб, ёрдам беришларини илтимос қилди. Лекин бу хатлар назоратда бўлиб, манзилига етиб бормас эди.

Факат неча йилдан сунг ўғли Иосиф онасидан ватанга қайтишини кўп илтимос қилади. Зудлик билан унга, Лондонга телефон қиласи. Бу ишларни КГБ ходимлари уошибиганини у кейин тушуниб етди. Ўшанда Иосиф онасидан ватанга қайтишини кўп илтимос қиласида қелиши катта шов-шувга сабаб бўлди. Ватанга қайтан, қийналган Светланага совет раҳбарлари уй, пенсия ва машина ажратишиди, бу катта хурмат эди. Лекин ҳаётда эзилган Светлана оғир характерга эга эди.

— Бизнинг ҳар қадамимиз кузатилар эди. Паспортимизни олиб қўйиши ва нима қилиш, қаерга бориши кераклигини ўргатиб туришиди. Ўзимизни эркин тута олмасдик. Қўғирчоқдек рози бўлишдан бошқа иложимиз йўқ эди.

Светлана Грузияга келади. Бу ерда ҳам шундай совуқ муюмала, назорат, кузатиш. Шунда у яна орқага, эркин ҳаётга қайтишини ният қиласи. Катта қийинчилклар билан олдин Англияга, кейин Америкага келади, бу ўртда умринг охиригача қолади.

Сталиннинг неваралари

Хозирги вақтда Сталиннинг иккита невараси, яъни Светлана Аллилуеванинг фарзандлари Россияда яшмоқда. Ўртанча қизи Екатерина Камчаткадаги бир қишлоқда яшайди, оила курган. Касби вулканолог. У ҳам матбуот ходимлари билан гаплашиши хоҳламайди.

Светлана Аллилуеванинг кичик қизи Олга АҚШнинг кичинаша шаҳарчасида яшайди, магазинда сотувчи бўлиб ишлайди. Оила курган, боялари бор. Иккичи қизи, бир ўғил бир-бирлари билан гаплаши

Сарҳисоб

Энг фаол спорт ва маданият намояндадари

«Ўзбекистон» меҳмонхонасида Ўзбекистон Маданият ва спорт ишлари вазирлиги томонидан спорт ва санъат, маданият соҳасида бир катор номинациялар бўйича 2008 йилнинг энг яхшилари ўзлон килинди.

Тадбир давомида Пекин олимпиадасининг қаҳрамонлари муносиб тақдирланди. Барча рақибларини енгиг олтин медални қўлга киритган Артур Таймазовга Тошкент шаҳри хокимлиги томонидан тўрт хонали квартира калити топширилди. Дзюдо бўйича Пекин олимпиадаси кумуш медал соҳиби Абдулла Тангриевга уч хонали, эркин кураш устаси Сослан Тигиев, трамполин маликаси Екатерина Хилко, моҳир спорт гимнастикачимиз Антон Фокинга эса пойтахтимиз марказидан икки хонали уй совға қилинди. Делегациямиз ҳисобига биринчи медални тұхфа этган Ришод Собировга эса Бухоро вилояти ҳокимлиги вакили янги уй-жой калитини ҳадя этди.

— Анъанавий маданият, санъат ва спорт намояндадарини тақдирлаш маросими ўтказищдан мақсад юртимиз маданияти, санъати ҳамда спортини республикада ва ҳалқаро миқёсда тарғиб қилаётган заҳматкаш инсонлар ҳамда 29-ёзи олимпиада совриндорларининг меҳнатини рағбатлантиришдан иборат, — деди маросим қатнашчиларини қутлар экан Маданият ва спорт ишлари вазири Рустам Қурбонов.

Тақдимот маросимида, шунингдек, қуйидаги номинациялар голиблари ҳам тақдирланди:

«Йилнинг энг фаол театри» — Ўзбекистон миллий академик драма театри.

«Йилнинг ёрқин спорт юлдузи» — Пекин олимпиадаси олтин медали соҳиби Артур Таймазов.

«Йилнинг энг яхши мураббийи» — дзюдо бўйича мураббий Владимир Пятаев.

«Йилнинг маданият ва санъат соҳаларида энг фаол нодавлат ташкилоти» — «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамоат фондси.

«Йилнинг энг иродали спортчиси» — Пекин олимпиадаси кумуш медали соҳиби Абдулла Тангриев.

«Йилнинг энг яхши спорт федерацияси» — Ўзбекистон гимнастика федерацияси.

«Йилнинг энг яхши эстрада қўшиқчиси» — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Озодбек Назарбеков.

«Йилнинг энг яхши спорт жамоаси» — футбол бўйича Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси.

«Йилнинг энг фаол композитори» — Ўзбекистон санъат арбоби Баҳрулла Лутфуллаев.

«Олимпия ўйинларининг умидли спортчиси» — бокс бўйича иштирокчиси Ҳуршид Тожибоев.

«Йилнинг энг яхши маданият ва санъат тарғиботчisi» — «Правда востока» газетаси мухабири Ирина Рибар.

«Спорт фидойиси» — Ўзбекистон енгил атлетика федерацияси вице-президенти Геннадий Арзуманов.

«Йилнинг энг фаол фолклор жамоаси» — Жиззах вилояти «Зомин сайқали» фолклор-этнографик ансамбли.

«Йилнинг энг яхши раққосаси» — «Ўзбекистон» ашула ва рақс ансамбли раққосаси Дилфуз Қодирова.

«Йилнинг энг фаол драматурги» — Ўзбекистон ҳалқ шоираи Жуманиёз Жабборов.

«Йилнинг энг адолатли ҳаками» — футбол бўйича ФИФА ҳаками Равшан Эрматов.

«Йилнинг энг яхши театр режиссёри» — Алишер Навоий номидаги ДАКТ режиссёри Ҳайдарали Қосимов.

«Болалар санъати жонкуяри» — «Булбулча» ансамбли бадийи раҳбари Шермат Эрматов.

«Йилнинг энг ёш чемпиони» — карлар ўртасида Швейцарияда бўлиб ўтган Бутунжаҳон олимпиадаси олтин медали соҳиби Сирохиддин Зайнiddинов.

«Йилнинг энг яхши республика олий спорт маҳорати мактаби» — яккана-якка кураш турлари бўйича республика олий спорт маҳорати мактаби.

Биз бъязи голибларнинг дил сўзларини ёзиб олдик.

Артур Таймазов:
— Жуда хурсандман. Ўзбекистонда спорта берилаетган эътибор бизга куч бағишилади.

Лондон олимпиадасидами, бошқасидами, аниқ айтольмайман-у, лекин муҳлисларимга уч карра олимпиада чемпиони бўлиш учун астойдил ҳаракат килишга вадда бераман.

Екатерина Хилко:
— Жуда ҳаяжондаман. Галабаларинг учун ҳамюртларингнинг шодланиши спортчининг энг катта баҳти.

Антон Фокин:
— Галабаларимизга бўлган эътибордан мамнунмиз. Ҳаммаси учун раҳмат. Бу бизни бундан-да катта галабалар сари руҳлантиради.

Футбол

ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВЛАРИ

Ўзбекистон миллий терма жамоаси 21 январдан 2 февралга қадар БААда ташкиллаштириладиган йигин давомида назорат учрашувлари учун рақиблар билан келишувга эришмоқда. ЎФФ терма жамоалар ва маркетинг бошқармаси бошлиғи Алишер Никимбоевнинг айтишича, Миржалол Қосимов шогирдлари 24 январ куни Санкт-Петербургнинг «Зенит» клуби билан ўртоқлик ўйинини ўтказади. 30 январ учун ҳам спарринг-рақиб масаласи ҳал қилинди. Шу куни термамиз Праганинг «Славия» клуби билан куч синашади.

Шунингдек, йигитларимиз 1 феврал куни Озарбайжон миллий терма жамоаси билан ҳам ўртоқлик учрашувини ўтказишига келишиб олган.

БУГУН...

Ўзбекистон професионал футбол лигасининг маълум килишича, бугун ЎФФ мажлислар залида 2009 йилги мамлакат чемпионати ва кубоги баҳсоларига куръя ташланади. Эслатиб ўтамиз, бу йил биринчи лигадан элита га йўлланма олган клубларнинг факатгина биттаси — «Хоразм» олий лигада иштирок этади. «Дўстлик-2008» ЎФФ ва ПФЛга мурожаат этиб, клубнинг молиявий аҳволи олий лигада иштирок этиб, имкон бермаслигини маълум қилгандан сўнг унинг ўрнига ўтган мавсумда 15-ўринни банд этган «Бухоро» олий лигада қоладиган бўлди.

КАЙФИЯТ ЯХШИ

Маълумки, 16-26 январ кунлари Москвада МДХ ва Болтиқбўйи чемпионлари.

«Пахтакор» жамоаси мазкур турнир олдидан Бирлашган араб амирлигига ўқув-йигин машгулотлари ўтказаётганидан хабарингиз бор.

Виктор Жалилов шогирдлари йигин пайтида Катарнинг «Ас-Сайлия» жамоаси (2:0) ҳамда Харковнинг «Металлист» клубини (1:0) мағлуб этди.

Эслатиши жоизки, пахтакорчилар «А» гурӯхи Россия чемпиони «Рубин» (17 январ), Арманистон чемпионати голиби «Аарат» (18 январ) ва қозоқ жамоаси «Актобе» билан (20 январ) кейинги босқич йўлланмаси учун баҳс олиб боради.

СОВРИН ЯҚИН

Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси Катарда ўтаетган «Дўстлик» кубоги ҳалқаро турнирида голиб ёки совриндор бўлишига жуда яқин турибди. Футболчиларимиз мусобақанинг биринчи турида беларуслик тенгқурларини 1:0, иккинчи турда Малайзия термасини 4:2 ҳисобида мағлуб этди.

Шунингдек, Беларусни 3:2 ҳисобида ютган майдон эгалари ҳам ярим финал йўлланмасини ҳал қилди.

РОНАЛДУ — ФОЛИБ

МАРВАРИД ЎЙИН

Португалия ва «Манчестер Юнайтед» клуби ярим ҳимоячиши Криштиану Роналду ФИФА таснифига кўра, 2008 йилнинг энг яхши футболчиси деб топилди.

Ундан кейинги ўринларни ўтган йилги голиб — бразилиялик Кака («Милан»), аргентиналик Лионел Месси («Барселона»), испаниялик Фернандо Торрес («Ливерпул») ва Хави («Барселона») лар эгаллашиди.

Шунингдек, энг яхши аёл футболчиси ҳам маълум бўлди. Ушбу номга кетма-кет учинчи марта бразилиялик Марта лойик деб топилди.

БЕКХЭМ ЯНГИ ФОРМАДА

Италиянинг «Милан» клуби таркибига кўшилган моҳир ярим ҳимоячи Девид Бекхэм Римнинг «Рома» клубига қарши учрашувда дебютини ўтказди. 2:2 ҳисобида тугаган ўйинда у спорт формасини йўқотмаганини кўрсатиб, 89-дақигача ўйнади.

Каратэ

Республика олимпия захиралари коллежида каратэ бўйича «Ёш куч» клуби очик биринчилиги бўлиб ўтди. У анъанавий турнир бўлиб, ҳар йили янги йил байрамидан сўнг каратэ мавсумини очиб беради. Бу йил тўқизинчи бор ташкил этилган мусобақада вилоятлардан ва Тошкент шаҳри ҳамда Коракалпогистондан 630 нафар спортчи татамига чиқди.

Умумжамоа ҳисобида «Ёш куч» клуби биринчиги, Самарқанд вилояти термаси иккинчи, Наманган жамоаси учинчи погонани згаллади.

«Ёш куч» клуби очик биринчилиги мураббий ва спортчилар учун феврал ойида ўтадиган болалар ва ўтасидаги мамлакат чемпионати олдидан муҳим синов вазифасини бажарди.

ЯНГИ МАВСУМ ОЧИЛДИ

Саҳифани Акмал АБДИЕВ тайёрлади

Эронда зилзила бўлди

Кече эрталаб Эроннинг жануби-шарқидаги Керман вилоятида 5,3 балли зилзила содир бўлди. Давлат радиоси тарқатган маълумотда курбонлар ва вайронагарчиллик ҳақида ҳозирча хабар йўклиги айтилади.

2005 йили бу ерда 6,4 балл куч билан ер силкиниб, 400 дан зиёд киши ҳалок бўлган эди.

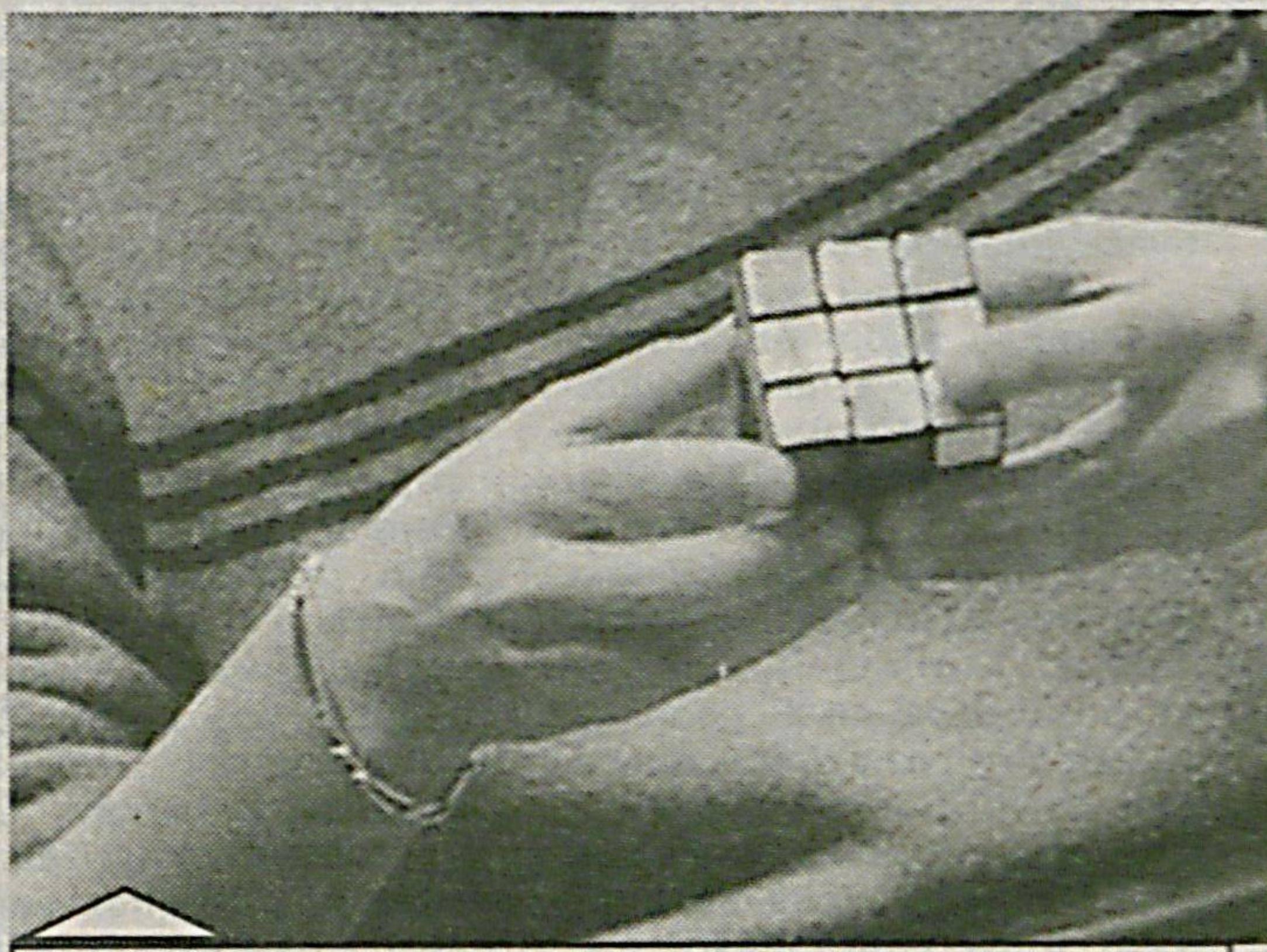
Бир ўқ билан икки қўённи уриш

Португалия пойтахти ҳокимлиги шаҳар бюджетини Лиссабондаги тарихий қасрларни сотишдан тушадиган маблаг билан тўлдиришга қарор қилди. Уларнинг айримлари ҳозирги вақтда таъминалаб аҳволда. Таъмир учун эса газнада пул йўқ.

Сотувга 18 — 19-асрларда курилган, нархи 400 мингдан 4 млн. еврогача бўлган олтита бино кўйилади. Объектларнинг энг қиммати 4 млн. еврода баҳоланганд «Palacio Pancas Palha» қасридир.

Ҳокимлик вакилларининг айтишича, ҳозирданоқ бир нечта меҳмонхона тармоқлари уларни харид қилиш истагани билдирган.

Ҳокимликнинг режасига кўра бинолар қайта жихозланниб, 15-40 номерли олий тоифали меҳмонхоналарга айлантирилиши керак. Ташкилотчilar бу мамлакатда туризмнинг ривожига ижобий таъсир кўрсатади деб хисоблашашапти.

Иштиёқ ва иродада

Буюкбританиялик 45 ёшли Грэм Парк 26 йиллик уринишдан сўнг ниҳоят Рубик кубигини йигишига муваффақ бўлди. Кубикини у 1983 йили сотиб олган эди. Ушбу жумбокни ҳал қилишга

27400 соат вақтини сарф қилди. Тушига ҳам кубик кириб чиқарди. Шу «касали» туфайли бир неча бор оиласи бузилиб кетишига сал қолди.

Шу ўринда айтиш керакки, кубикни йигиши бўйича рекорд Голландия фуқаросига тегишили.

У бунинг учун атиги етти секунд сарфлаган.

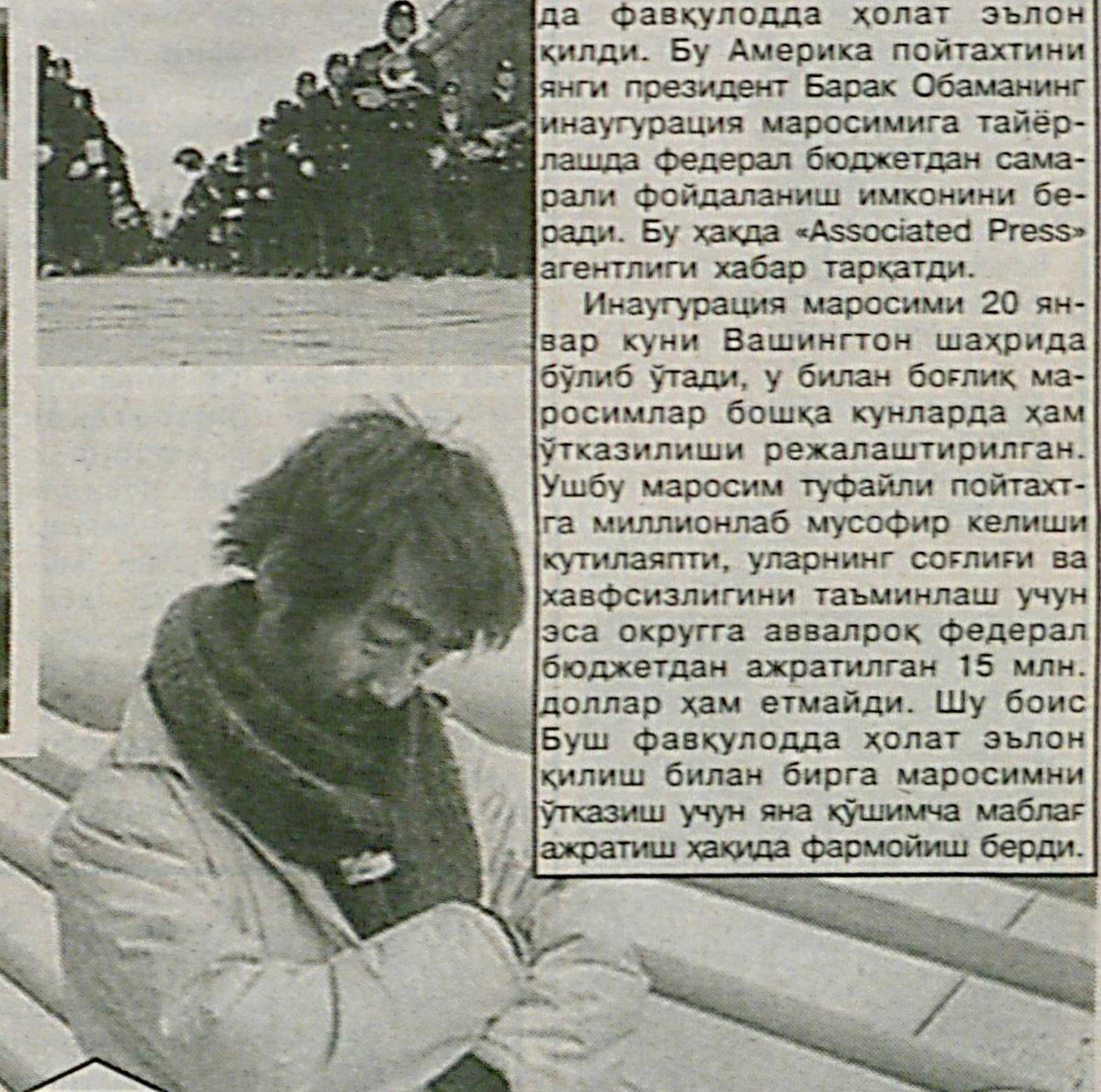
Дўстлари унга ёрдамини таклиф қилишган. Бундан ташқари, у муаммони ҳал қилиш йўлини интернетдан ҳам топиш мумкинлигини биларди.

Аммо жумбокни ўзи ечишини хоҳларди.

Рубик кубигини венгер ҳайкалтароши Эрно Рубик 1974 йили ихтиро қилган. Ўшандай буён жаҳонда унинг 300 млн. нусхаси сотилган.

Кубикда 43 квантитлонта комбинацияни амалга ошириш мумкин.

Интернет хабарлари асосида Ҳасан НИШОНов тайёрлади

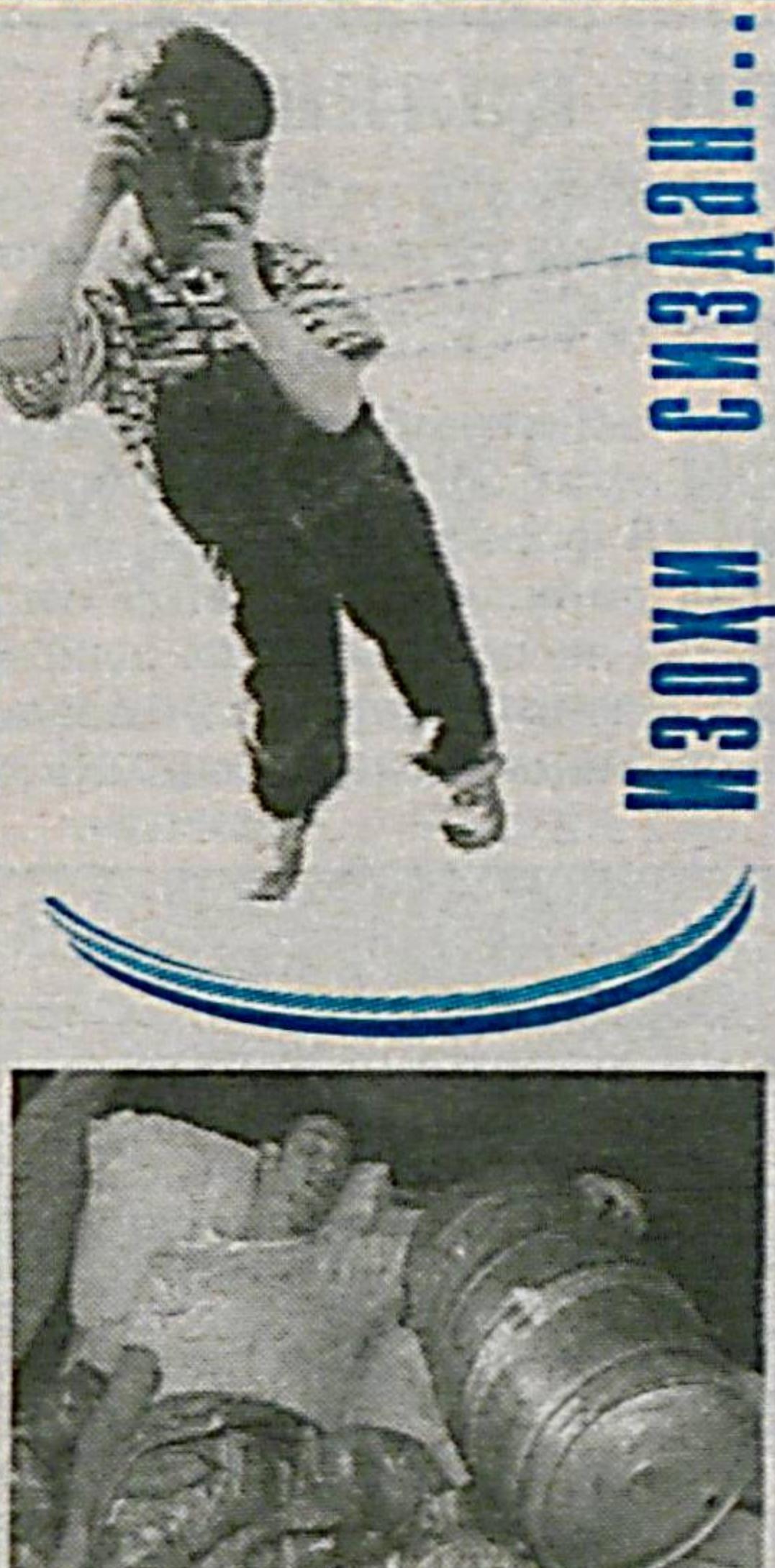
Мақсадинг не, баён этиб кет...

«The Daily Telegraph» (Буюкбритания) газетасининг сесанба кунги сонида ёзилишича, Мексико халқаро аэропортида уч ойдан зиёд яшаган япониялик Хироши Нохара ниҳоят уйига жўнаб кетди.

Нохара Мексикага 2008 йил 2 сентябр куни келган эди. Шундан бери у терминал биносида садақа ҳисобига кун кўрган. 2009 йил март ойидаги муддати тугайдиган визаси, ўйга қайтиш учун билети бўлишига қарамай у нега аэропортда яшаётганини тушунириб беролмас эди.

Шунга қарамай у терминални тарқ этишини хоҳламаган, маҳаллий ҳокимият вакиллари эса уни ҳайдаб чиқаролмаганлар.

Бу вакт мобайнида Нохара машҳур бўлишига ҳам улгурди: сайёхлар у билан расмга тушар, журналистлар эса ундан интервю олишига ҳаракат килишарди.

ИЗОХИ СИЗДАН...

Бу кандай кўргилик «ичибман»,
Мастликдан бочкани кучибман.
Фарқламай «Кибрай»ни, «Сарбаст»дан
Шундай бўй бастимдан кечибман.

Энди ҳолим йўқдир туришга,
Боришим керадир ишинга,
Оғу соддим лек туришинга,
Минг пушаймонман қилишимга.

Шуҳрат ҲАЛИЛОВ
Навоий шахри

Бочкада не экан деб,
Роса ўйга толибман.
Ўйимга етолмасдан,
Охир ухлаб қолибман.

Вино учун бочкани,
Зўрга топдим, кўнгил тўк.
Минг афсуски, ишкомда
Винога бол узум йўқ.

Асадулло МИРЗААБАРОВ
«Хамкорбанк» ОАТБ бирлашмаси
касаба уюшмалари
қўмитасининг раиси

Ғамламоқ эди мақсад
Хумлаб асаллар қишига.
Илк бор урнишдадек,
Дуч келдим минглаб нишга.

Таклид килиб айикка
Буштадим бир хум асал.
Энди-чи ётиб қолдим,
Номимиз бўлди касал.

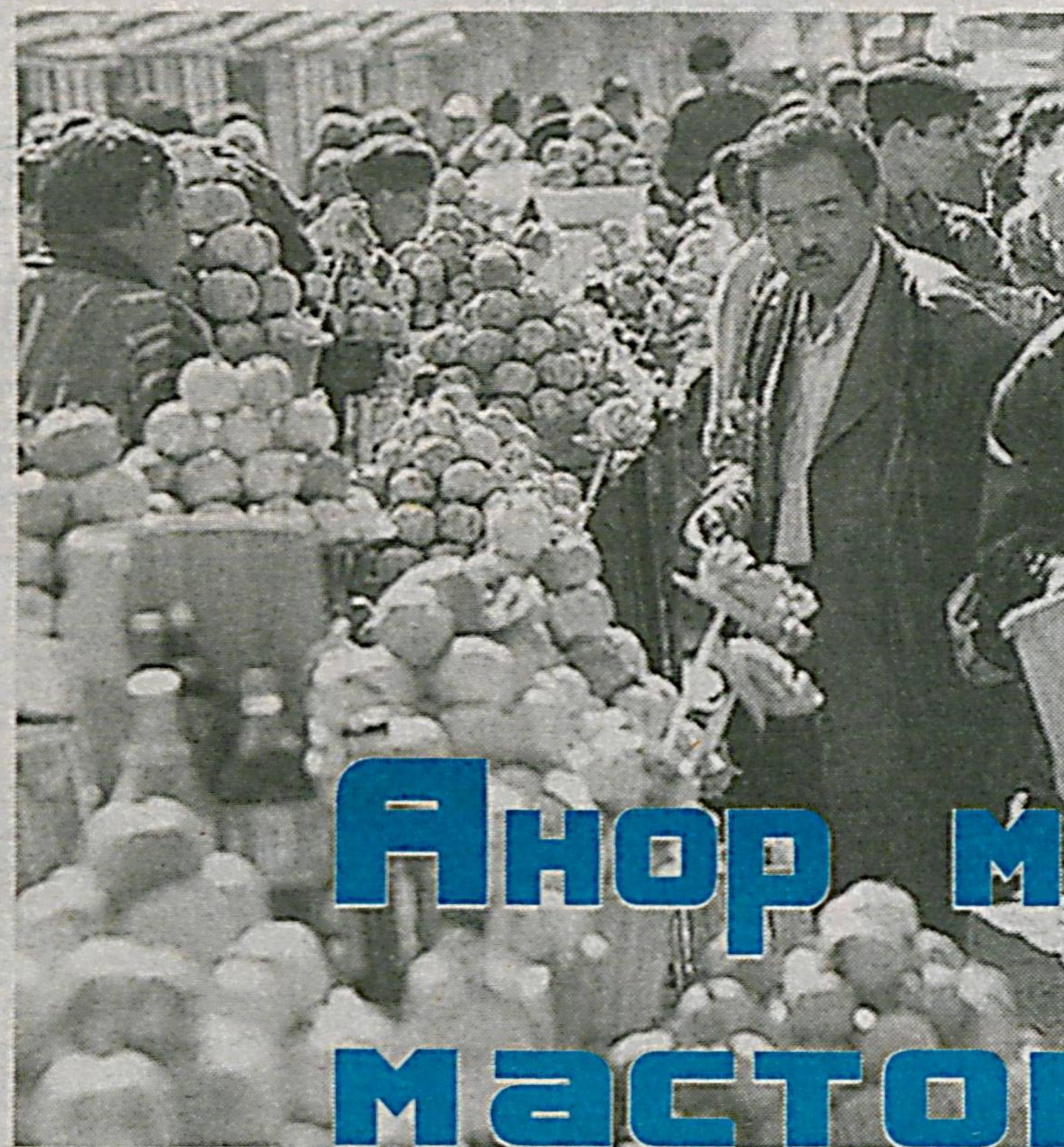
Тиллоларимни бу кеч,
Бағримдан ҳеч қўймадим.
«Олтин девор» филмидек,
Ёстиқда бекитмадим.

Дўстларим билан бирга,
Пивога тўйиб олдим.
Эртаси бош оғриқка,
Бир бочка асраб қолдим.

Азизбек НОРОВ,
Карши шахри

Энди навбатдаги суратга изоҳ
топинг-чи?

Анор майига мастона

Фарғонанинг Кувасида, кўл билан ушлаб олса бўладигандек яқин тюладиган төглар манзараси-ю шаркираб оқадиган сойлар орасидаги Сойкелди қишлоғига бир музей бор. Кинолик, туманинг узоқ тарихи ҳакида сўзлайдиган экспонатлар шу ернинг фойдой инсонлари томонидан кўз корачигидек авайлаб келинади. Музейнинг Куба анорлари ҳакида асотирлар сакланадиган бўлимида «Холниса аянинг ҳикояси» диккатни тортади.

«Урушнинг сўнгги йили, қаҳратондан омон чиқсан жонлар икки энлик хушхабарга ташна. Ота дийдори, ёр ҳажри кўксимни кемирган кечаларда онам анор сувада тайёрланган бўёқ билан настаълиқ ҳатида байтарди.

«Агар тирира бало келса, очиб кўксин сийпар айлаб, Туурлар ўтруга ҳар дам на келса, марҳабо дерлар». «Қатра-қатра рум (анор) суви жамдир араб афросида Қатра-қатра кўзим ёши жамдир жунун саҳросида».

Волидам байт битилган бир парча қоғозни пиёладаги сувга чаяди. Сув қипқизил анор сувига айланади. Уни кўзларини очолмай алаҳсираб ётган укамга ичаради. Шу зайл укам шифотопган».

Анорнинг юзга яқин навини етиширадиган куваликлар оғзида бу меванинг мўъжизакор хислатлари ҳакида кўплаб афсона-ю асотирлар юради. Кувалик табиблар ҳозирги кунда ҳам беморларни анор суви, мевасининг пўсти, бутаси, шохларининг қайнатилган суви билан даволаб келишади. Иккинчи жаҳон уруш йиллари Кувадан фронтга юборилган юзлаб тонна анорларнинг саралари юртимиз

ўғлонларининг қонига-қон, ҳонига-жон қўшган, ватан тупроғи иси-ю қувватини олис фронтга олиб борган бўлса, уларни қаҳрамонликларга унданған бўлса ажаб эмас. Ўшанда ҳар бири косадай келадиган анорлар пўстига аёллар ёрлари, оталари, жигарбандларининг исм-фамилияларини, она тупроқни ҳимоя қилаётган жангчиларга ҳатларини ёзиб юборишган экан.

Куба анори ҳакида «Бобурнома»да ҳам ёзилган. Увайсий анор ҳакида чистонлар битади. Ибн Сино «Тиб қонунлари»да уни румий деб атайди. «Анорнинг энг фойдали ва афзали унинг каймусидир», — деб ёзганида у Куванинг кайм анорини назарда тутган бўлса ажаб эмас.

— Россиянинг ҳамма бозорларида анорнинг ҳайми, тутиши бор, — дейди Куванинг Кўрғон маҳалласида яшовчи 85 ёшни қоралаган Ўроқбой ота Тешабоев. — Сотувчидан сўрасанг Фарғонанинг Кувасидан келган дейди. Тадбиркорларимиз меҳнати туфайли Европа ва океанорти мамлакатларига ҳам етиб борган бизнинг анорлар. Хорижда таълим оладиган бир неча талабамиз бор қишлоғимизда. Ўқишларига қайтаётib-дуо олгани келишади. Ўзимнинг

богимдан шира кўплигидан ёрилай деб қолган мевали шоҳдан синдириб бераман. Ётоғинг осиб қўй, деб насиҳат қиласан. Куванинг хиди келиб турсин. Ўзим ҳали бирор марта дўхтирга борганим йўқ. Бемор бўлсам анорзорга чикаман, тўйиб кайми ейман. Худога шукур, ҳали бақувватман. Олдинги табиблар ҳатто руҳий касалликларни ҳам анор гаврони билан савалаб тузатиб юборишиган экан.

Мезон кирган маҳалда тунлар беҳад гўзал бўлади. «Ихтисослашган Кува анон» агрофирмаси раиси Ма-

рифлашади. Дарҳақиқат, мева ушлаган боғбон аёл унинг донаси сони, сифатини хис этади. Анор ниҳолини кўкартириш усуллари, гулга киргандаги нозик жараёнларни, ўзининг таъбири билан айтганда, меванинг сог-носонини бир қарашда билади.

— Миришкор боғбон анорнинг ҳар бир тупидан 50 килодан ҳосил олади, — дейди Маствура опа. — Бундан 30 йиллар илгари Жанубий Фарғона каналининг юқорисидаги кир-адирларда гуркираб ўсган анорзорларга мөхримин кўйгандим. Анорни қай пайтда узиш, қай тарзда сақлаш, ундан қандай шарбат олиш усулларини қунт билан ўрганиб бордим. Қизил анор, аччикдан, оқдана, вандерфул навларига мөхрим тушди. Ҳар гектар боғдан 15-20 тонна мева оладиган бўлдик. Мустақиллигимиз шарофати билан тадбиркорларга, ўз меҳнати билан ярататётган нарсаларига ўзи эгалик қилиш истаги жўшган меҳнаткашларга кенг имкониятлар очилди. Илгариги боғбоннинг косаси оқармайдиган, йиллар бўйи парвариш килган дарахтлари мевасига раиснинг рухсатисиз кўл узата олмайдиган давлар ортда колди. Қишлоғимиздагилар факатгина ўз томорқаларида ўнлаб тонна анор етиширишаётти. Маҳсулотлар агрофирмалар орқали Россия ва Европа мамлакатларига етказиб берилмоқда. Тушган даромаддан туманда янгидан-янги йўллар, ҳашаматли бинолар қад ростяяпти. Аҳолининг турмуш тарзи кескин ўсган. Кўчага чиксангиз кенгайтириб янгидан қурилган йўлга ҳам машиналар сифмайди. Ёшларимиз агрономликка, қишлоқда зарур бўладиган бошқа касбларга олдин коллежларда, сўнг хорижий мамлакатларда таҳсил олишаётти. Бизнинг қишлоқда ҳам шундай ёшлар бор. Уларга фермер хўжаликаримиз, агрофирмаларимиз, умуман, туманнинг ҳар бир кишиси ўзича ёрдам берай дейди.

— Ўтган йили анор мевасининг чўги кам бўлди, — дейди боғдорчиликнинг пири бўлиб кетган совхоз директори Мухаммаджон Умириддинов, бош агроном Алижон Толиповларнинг тарбиясини олди. Куваликлар анорчиликнинг ҳадисини олган бу аёлни анор донаси миқдорини, ранги-рўйини туслаб беради, деб таъ

Минтақамида ҳарорат анча кўтарилиб қолгани учун бу ишлар қилинмай кўйган. Йил охирларида яна шу тажрибани кўлладик. Бу йил анорларимиз яхшилаб кўмилган, керакли парваришлар қилинган. Насиб килса, ҳосил мўл бўлади.

Улугбек ИБОДИНОВ,
«Ishonch» мухбири

Ҳурматли Эркин НУРИТДИНОВ!

Азиз ва муқаддас даргоҳ бўлиб қолган Чинобод нефтгаз корхонасида кечган қарийб 30 йиллик ҳалол меҳнатингиз эвазига чинакам иззат-этибор топдингиз. Бугунги табаррук таваллуд айёмингизда яқинларингиз Сизга дунёдаги ҳамики яхшиликларни тилайди. Мустаҳкам соғлиқ, узоқ-умр ҳақиқий оилавий баҳт хонадонингизни хеч қаҷон тарқ этасин.

Табаррук 60 баҳорингиз муборак бўлсин!

Бизнинг манзил:
100165, Тошкент шаҳри;
«Буҳоро» кўчаси, 24-йи.
Нащор кўрсатқани: 133; 134

«Шарқ» нашриёт-матбаба
акциядорли компанияси
боссомонасида чоп
эттиди. Корхона
манзили: «Буҳо Турон»
кўчаси, 41-йи.

E-mail: ishonch-doverie@mail.ru

Газета ҳафтанинг сесланба,
пайшанба ва шанба
кунлари чиқади.

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтати
назаридан фарқланни мумкин.
Нащоримиздан кўриб боғинганд
«Ishonch»дан олингани кўрсатилим шарт.
Таъсир ахамиятига молни материаллар
(h) белгиси остида чоп этилади.

ISSN 2010-5002

Навбатчи котиб - Ж.Шарофбоев
Навбатчи - А.Абдиев
Мусаххид - Ш.Абдусамадов

Саҳифаловчи-дизайнер:
Х.Абдуялилов

Буюртига Г-15 Тиражи: 19869
Босишига топшириши вакти - 21.00
Топширилди - 20.10

Сотувда эркин нархда 1 2 3 4 6 7 8